

Na temelju članka 40., a u svezi sa člankom 16. stavak (4), člankom 17. stavak (12), člankom 19. stavak (5), člankom 25. stavak (4), te člankom 32. stavak (6) Zakona o radnom vremenu, obveznim odmorima mobilnih radnika i uređajima za bilježenje u cestovnom prijevozu («Službeni glasnik BiH», broj 48/10), ministar prometa i komunikacija Bosne i Hercegovine, i u suradnji sa Institutom za mjeriteljstvo Bosne i Hercegovine i nadležnim entitetskim zavodima za metrologiju, te entitetskim ministarstvima nadležnim za poslove cestovnog prometa i Odjelom za javne poslove Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, donosi

PRAVILNIK

O RADIONICAMA I TAHOGRAFIMA

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

(Predmet Pravilnika)

(1) Ovim pravilnikom propisuju se uvjeti koje mora ispunjavati radionica za dobivanje rješenja za radionicu za obavljanje djelatnosti provjere i pregleda, ugradnje i ispitivanja, popravka i demontaže uređaja za bilježenje, prenošenje podataka s uređaja za bilježenje, utvrđivanje nemogućnosti prijenosa podataka s uređaja za bilježenje, uklanjanje i demontiranje uređaja za bilježenje, te izrađivanje i postavljanje identifikacijske oznake-naljepnice, ispitivanje ograničivača brzine, aktiviranje digitalnog tahografa, kalibriranja, plombiranja, sadržaj zahtjeva za izdavanje dozvole i njegovo produljenje, oblik i sadržaj oglasne ploče radionice, te postupak i način obavljanja nadzora nad radionicama.

(2) Ovim pravilnikom propisuju se tehnički uvjeti koje moraju ispunjavati uređaji za bilježenje u cestovnom prometu kojima se osigurava upis vremena vožnje članova posade vozila, vremena provedenog u obavljanju profesionalne aktivnosti koja ne predstavljaju upravljanje vozilom, vremena odmora, brzine kretanja vozila i prijeđene udaljenosti, izvedbeni zahtjevi za uređaje za bilježenje i tahografski listići, uvjeti za ugradnju, aktivaciju, ispitivanje, pregled, kalibriranje, plombiranje i popravak uređaja za bilježenje, tipno ispitivanje uređaja za bilježenje, tipno ispitivanje tahografskih listića, izgled službene oznake, upute za uporabu i ispitivanje ograničivača brzine.

Članak 2.

(Definicije)

U smislu ovoga pravilnika, pored pojmova definiranih Zakonom o radnom vremenu, obveznim odmorima mobilnih radnika i uređajima za bilježenje u cestovnom prijevozu (u daljnjem tekstu: Zakon), pojedini pojmovi imaju sljedeće značenje:

a) „tahografski listić” je listić koji se ulaže u analogni tahograf na kojem igla pisača neprekidno bilježi podatke koji moraju trajno ostati zabilježeni;

b) „konstanta „k” tahografa” je veličina koja predstavlja vrijednost ulaznog signala potrebnog za pokazivanje i zapisivanje duljine prijeđenoga puta od 1 km, a izražava se brojem okretaja po kilometru ($k = \dots \text{okr}/\text{km}$) ili impulsima po kilometru ($k = \dots \text{imp}/\text{km}$);

c) „konstanta „w” vozila” je veličina koja predstavlja vrijednost izlaznog signala na priključnom mjestu tahografa i vozila (na mjenjaču ili na osovini kotača), i to pod normalnim uvjetima ispitivanja duljine prijeđenoga puta od jednog kilometra, a izražava se brojem okretaja po kilometru ($w = \dots \text{okr}/\text{km}$) ili impulsima po kilometru ($w = \dots \text{imp}/\text{km}$);

d) „radni obujam pogonskog kotača vozila „l” ” je srednja vrijednost dužine prijeđenoga puta pogonskog kotača kod punog okretaja u normalnim uvjetima ispitivanja i propisanom postupku, a izražava se u obliku: „l = ... mm”;

e) „ograničivač brzine” je uređaj u sklopu pogonskog motora koji ograničava brzinu kretanja motornog vozila.

Članak 3.

(Vrste radionica)

(1) Radionica je ovlašteni subjekt u čijim prostorima se obavljaju djelatnosti kontrole, ispitivanja i servisiranja tahografa.

(2) Radionice mogu biti kontrolne, ispitne i servisne.

(3) Kontrolne radionice mogu obavljati djelatnosti iz članka 13. ovoga pravilnika.

(4) Ispitne radionice mogu obavljati djelatnosti iz čl. 5., 6., 7., 8., 13., 14. i 15. ovoga pravilnika.

(5) Servisne radionice mogu obavljati djelatnosti iz čl. 5., 6., 16., 17., 18., 19., i 20. ovoga pravilnika.

(6) Radionice iz stavka (5) ovoga članka, ukoliko ispunjavaju propisane uvjete, mogu dobiti Rješenje nadležnog tijela za obavljanje djelatnosti iz čl. 7., 8., 13., 14. i 15., ovoga pravilnika.

Članak 4.

(Vrste djelatnosti)

(1) Radionici se sa Rješenjem, može odobriti obavljanje djelatnosti na analognim tahografima i/ili digitalnim tahografima.

(2) U radionici za analogni tahograf mogu se obavljati sljedeće djelatnosti: ugradnja, ispitivanje, provjera i pregled, popravak, plombiranje, uklanjanje i postavljanje naljepnica.

(3) U radionici za digitalni tahograf mogu se obavljati sljedeće djelatnosti: ugradnja, aktivacija, ispitivanje, provjera i pregled, popravak, kalibracija, plombiranje, prenošenje podataka i procjena nemogućnosti prijenosa podataka, uklanjanje i postavljanje naljepnica.

II. DJELATNOSTI RADIONICA

Članak 5.

(Ugradnja)

(1) Ugradnja je postupak ugrađivanja tahografa u motorno vozilo. Pri ugradnji tehničar je dužan koristiti upute proizvođača tahografa i proizvođača motornog vozila.

(2) Nakon ugradnje tahografa u vozilo, radionica je dužna postupati sukladno odredbama čl. 6. do 15. ovoga pravilnika.

Članak 6.

(Aktiviranje i uporaba)

(1) Tehničar je dužan odmah nakon ugradnje digitalnog tahografa aktivirati isti.

(2) Poslodavatelj i vozač moraju osigurati ispravno funkcioniranje tahografskog uređaja i pravilno korištenje sukladno zahtjevima datim u Privitku I koji čini sastavni dio ovoga pravilnika.

Članak 7.

(Ispitivanje tahografa)

(1) Ispitivanje je postupak kojim se provjerava usklađenost novog, korištenog ili popravljenog tahografa sa zahtjevima ispravnosti rada i točnosti propisanim u Privitku II i Privitku III koji čine sastavni dio ovoga pravilnika.

(2) Pri postupku ispitivanja, radionica je dužna primjenjivati upute proizvođača tahografa koje se odnose na tip tahografa i/ili ograničivač brzine. Ispitivati se može samo tahografski uređaj na kojem je neoštećena plomba koja sprječava neovlašteno otvaranje njegovoga kućišta i mora biti označena žigom radionice koja ima rješenje za popravku tahografskih uređaja.

(3) Ispitivanje se provodi nakon svake ugradnje ili popravka tahografa koje mora biti izvedeno sukladno članku 5. ovoga pravilnika, odnosno najkasnije dvije godine od zadnjeg ispitivanja, sukladno privitcima iz stavka (1) ovoga članka.

(4) Ispitivanje može obaviti ista osoba koja je ugradila tahograf sukladno članku 5. ovoga pravilnika. Pri postupku ispitivanja obavlja se i kalibriranje sukladno članku 12. ovoga pravilnika.

(5) Tijekom postupka ispitivanja analognog tahografa izrađuje se zapis na tahografskom listiću i utvrđuje se da li analogni tahograf zadovoljava zahtjeve iz stavka (1) ovoga članka.

(6) Radionica pohranjuje izvorni primjerak tahografskog listića iz stavka (5) ovoga članka. Preslika primjerka tahografskog listića predaje se naručitelju ispitivanja na njegov zahtjev.

(7) Pri postupku ispitivanja digitalnog tahografa izrađuje se ispis rezultata ispitivanja i utvrđuje se da li digitalni tahograf zadovoljava zahtjeve iz stavka (1) ovoga članka.

(8) Radionica pohranjuje izvorni ispis rezultata ispitivanja iz stavka (7) ovoga članka. Preslika ispisa predaje se naručitelju ispitivanja na njegov zahtjev.

(9) Žigom za utiskivanje osigurava se neovlašteno demontiranje spojeva tahografa, odnosno sljedećih dijelova:

- a) završeci spojeva između tahografa i vozila,
- b) naprava za prilagodbu i spojno mjesto gdje je ona uključena u spojni vod,
  - 1) preklopna naprava vozila s dva ili više prijenosnih odnosa osovina,
  - 2) spojevi, naprave za prilagodbu i preklopne naprave s drugim dijelovima tahografa.

(10) Sukladno odredbama AETR Sporazuma, žig za utiskivanje ima kružni oblik promjera 7 mm. Krug je podijeljen na dvije jednake polovice.

U gornjoj polovici kruga se nalazi oznaka „BIH 31”, a u donjoj polovici kruga se nalazi brojna oznaka radionice. Brojna oznaka radionice je jedinstvena i ne može se ponavljati, a određuje je institucija koja izdaje Rješenje. Ispred broja radionice dodaje se početni broj, i to umjesto „X”: za radionice sa sjedištem u Federaciji BiH broj „1”, za radionice sa sjedištem u Republici Srpskoj broj „2” i za radionice sa sjedištem u Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine broj „3”. Žig je izrađen tako da su natpisi istaknuti u odnosu na podlogu žiga.

Žig se može naručiti samo na temelju važećeg rješenja i mora izgledati kao na crtežu:

(11) Ako rezultat ispitivanja odgovara propisanim zahtjevima iz stavka (1) ovoga članka, izdaje se Potvrda o ispitivanju te ispunjava naljepnica sa značajkama bitnim za uporabu tahografa, kao i naljepnica koja označava konstantu „k”. Naljepnice su otisnute na Potvrdu o ispitivanju i moraju se nakon popunjavanja ukloniti s Potvrde o ispitivanju i zalijepiti na prikladno mjesto u kabini vozila pokraj ili u tahograf. Zalijepljene naljepnice moraju biti jasno vidljive i osigurane zaštitnom folijom.

(12) Potvrda o ispitivanju se izdaje i ako se utvrdi da tahograf ne odgovara propisanim zahtjevima iz stavka (1) ovoga članka, u kojem se slučaju u Potvrdu upisuju rezultati ispitivanja i opis neispravnosti.

(13) Žig iz stavka (10) i potvrda iz stavka (11) ovoga članka, izdate od ovlaštene Radionice važe na cijelom teritoriju Bosne i Hercegovine.

Članak 8.

(Ispitivanje ograničivača brzine)

(1) Ispitivanjem ograničivača brzine provjerava se da li je ispravno postavljena granična brzina V_{max} i da li ograničava brzinu kretanja vozila unutar granice dozvoljenih odstupanja.

(2) Ispitivanje ograničivača brzine provodi se zajedno s ispitivanjem i kontrolom tahografa.

(3) Postupci ispitivanja ograničivača brzine moraju biti provedeni tako da se ispitivanje vrši u stanju mirovanja vozila.

(4) Kod vozila koja su konstruktivno izvedena tako, da se ne može izvršiti ispitivanje ograničivača brzine u stanju mirovanja postavljanjem signala V_{set} iz tahografa, već je za to potrebna propisana oprema proizvođača vozila, radionica će potvrditi ispravnost ograničivača brzine temeljem valjane potvrde o ispravnosti, izdane od ovlaštenog servisa proizvođača vozila.

Članak 9.

(Ovlaštenje za ispitivanje ograničivača brzine)

Ovlaštenje za ispitivanje ograničivača brzine mogu dobiti one ovlaštene radionice za ispitivanje tahografa koje imaju:

a) osposobljenog djelatnika za ispitivanje ograničivača brzine od strane proizvođača vozila, proizvođača ograničivača brzine ili njihovih ovlaštenih zastupnika;

b) postupke za ispitivanje ograničivača brzine od proizvođača vozila ili proizvođača ograničivača brzine;

c) opremu i pribor predviđenu postupcima za ispitivanje navedene u postupcima za ispitivanje ograničivača brzine.

Članak 10.

(Potvrda o ispitivanju)

(1) Potvrda o ispitivanju mora sadržavati sljedeće podatke:

a) o radionici:

1) naziv, sjedište i oznaka radionice,

2) ime tehničara koji je izvršio ispitivanje,

3) broj ispitne kartice ako se radi o ispitivanju digitalnog tahografa;

b) o motornom vozilu:

- 1) naziv i sjedište pravne osobe, odnosno ime i prezime vlasnika/korisnika vozila,
- 2) broj šasije vozila i registracijska oznaka,
- 3) marka, proizvođač i tip motornog vozila,
- 4) stanje brojača kilometara,
- 5) djelatni opseg pogonskih kotača i njihova dimenzija,
- 6) nekorigirana konstanta motornog vozila „w“,
- 7) tlak pneumatika pogonskih kotača prema uputama proizvođača vozila,
- 8) tip ograničivača brzine i njegova postavljena brzina (V_{max}), ako je ugrađen u vozilo i ako se za njega zahtijeva pregled, sukladno propisima u svezi ograničivača brzine;

c) o tahografu:

- 1) proizvođač, tip, serijski broj, službena oznaka tipa tahografa,
- 2) konstanta tahografa „k“;

d) o pruženim uslugama:

- 1) datum i vrijeme završetka ispitivanja
- 2) svrha ispitivanja,
- 3) rezultati ispitivanja,
- 4) potpis tehničara koji je izvršio ispitivanje,
- 5) izjava o usklađenosti tahografa sa zahtjevima iz Privitka II, odnosno Privitka III ovoga pravilnika.

(2) Potvrda o ispitivanju izrađuje se u dva primjerka sa jedinstvenim serijskim brojem. Jedan primjerak uručuje se naručitelju, a drugi pohranjuje radionica.

(3) Potvrda o ispitivanju koja se pohranjuje u radionici, prilaže se tahografski listić s ispisom nastalim tijekom postupka ispitivanja analognog tahografa ili ispis rezultata pregleda nastalim tijekom postupka pregleda digitalnog tahografa.

(4) Potvrda o ispitivanju tahografa važi dvije godine.

(5) Izgled Potvrde o ispitivanju dat je u Privitku broj 4. i čini sastavni dio ovoga pravilnika.

Članak 11.

(Naljepnice)

(1) Na potvrdi iz članka 10. ovoga pravilnika se nalazi naljepnica, koja čini sastavni dio potvrde, i ista se nakon popunjavanja postavlja na mjesto propisano člankom 7. stavak (11) ovoga pravilnika.

(2) Na naljepnici sa značajkama bitnim za uporabu tahografa upisuje se datum kada je izvršeno ispitivanje tahografa, izmjereni radni obujam „l“ pogonskog kotača, konstanta „w“ vozila, konstanta „k“ tahografa, broj šasije vozila, te serijski broj tahografa. Na predviđeno mjesto na naljepnici otiskuje se pečat s jasno čitljivim nazivom pravne ili fizičke osobe i brojnomo oznakom radionice.

(3) Pečat mora biti u dimenzijama 35 mm x 20 mm.

(4) Na naljepnicu se u propisano mjesto upisuje granična brzina V_{max} ograničivača brzine, ukoliko je propisano drugim propisima da vozilo čiji se tahograf ispituje mora imati ugrađen ograničivač brzine.

(5) Vrijednosti granične brzine V_{max} ograničivača brzine može upisati samo radionica koja ima i za to dozvolu, nakon ispitivanja postavljene brzine V_{set} ograničivača brzine i utvrđivanja točnosti.

(6) Podešavanje ili popravak neispravnog ograničivača brzine obavlja ovlaštenu servis proizvođača vozila ili ovlaštenu servis proizvođača ograničivača brzine.

a) Naljepnica sa značajkama bitnim za uporabu tahografa ima dimenzije 43 mm x 73 mm, mora biti zaštićena zaštitnom folijom i izgledati kao na crtežu:

b) Poslije svakoga ispitivanja tahografa u ovlaštenoj radionici, stara se naljepnica mora ukloniti i zamijeniti novom.

c) Naljepnica za označavanje konstante „k“ tahografskog uređaja ima dimenzije 26 mm x 15 mm, lijepi se na analogni ili digitalni tahograf, mora biti zaštićena zaštitnom folijom i izgledati kao na crtežu:

(7) Naljepnice moraju biti postavljene na način da su zaštićene zaštitnom folijom, te da se pri pokušaju uklanjanja ista ošteti.

(8) Naljepnicu može ukloniti ovlaštena radionica prilikom redovitog ili izvanrednog pregleda.

Članak 12.

(Izdavanje i distribuiranje potvrde i naljepnice)

Potvrdu o ispitivanju iz članka 10. i naljepnice iz članka 11. ovoga pravilnika ovlaštenim radionicama distribuiraju Ministarstvo komunikacija i prometa Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ministarstvo) putem nadležnog tijela koje je izdalo rješenje.

Članak 13.

(Provjera i pregled)

(1) Provjera i pregled je kontrolni postupak koji se obavlja na motornom vozilu koje ima ugrađen tahograf unutar postupka ispitivanja tahografskog uređaja ili unutar provjere ispravnosti rada tahografa sukladno članku 33. stavak (2) točka b) Zakona.

(2) Pregledom se provjerava ispravnost i eventualna oštećenja naljepnica i zaštitnih folija, kao i ispravnost otiska žiga na plombama koje osiguravaju sljedeće spojeve i zaštite:

- a) davač impulsa (mehanički adapter) i vozila;
- b) davač impulsa (mehanički adapter) kabla (pogonskog vratila);
- c) kabla (pogonskog vratila) i tahografa;
- d) zaštite koja sprječava pristup mjestu promjene konstante tahografskog uređaja „k“ (plomba ispitne radionice) te mjesta koja sprječavaju otvaranje kućišta tahografa na kojima se nalazi plomba radionice koja ima dozvolu za popravak tahografa.

(3) Provjera se provodi na usklađenosti zapisanih vrijednosti konstante vozila („w“) i konstante tahografa „k“. Konstanta „k“ na koju je namješten tahografski uređaj je potrebno očitati pomoću posebnog uređaja koji se na njega na odgovarajući način priključuje. Kada je pogon tahografskog uređaja putem pogonskog vratila, provjerava se zapisana vrijednost konstante vozila („w“) i očitana vrijednost s mehaničkog adaptera. U slučaju da se utvrdi da konstanta „k“ nije jednaka napisanoj na naljepnici ili da nije usklađena sa konstantom „w“ mora se provesti ispitivanje i kalibriranje tahografa.

Članak 14.

(Kalibriranje)

(1) U postupku kalibriranja ovlaštena radionica može kalibrirati samo tipni odobren tahograf i dužna je primjenjivati upute proizvođača koje se odnose na tip tahografa.

(2) Nakon izvršenog postupka kalibriranja digitalnog tahografa vlasnik kartice radionice pohranjuje podatke o kalibriranju na karticu radionice i unosi ih u evidenciju o izvršenim kalibriranjima. Radionica osigurava sigurno čuvanje, vjerodostojnost i onemogućuje neovlaštenu promjenu ili preslikavanje podataka s kartice radionice.

(3) Radionica vodi evidenciju o izvršenim kalibracijama na svim tahografima. Evidencija sadrži sljedeće podatke:

a) o radionici:

- 1) naziv, sjedište, i oznaka radionice,
- 2) ime tehničara koji je izvršio kalibraciju,
- 3) broj radioničke kartice;

b) o motornom vozilu:

- 1) naziv i sjedište tvrtke, odnosno ime i prezime vlasnika vozila,
- 2) broj šasije vozila i registracijska oznaka,
- 3) marka, proizvođač i tip motornog vozila,
- 4) stanje brojača kilometara,
- 5) djelatni opseg guma pogonskih kotača izražen u milimetrima i njihova vrijednost,
- 6) konstanta motornog vozila »w« izražen u okr/km ili imp/km ,
- 7) tlak u pneumaticima pogonskih kotača prema uputama proizvođača vozila,
- 8) tip ograničivača brzine i njegovu graničnu brzinu ($V_{\max}$), ako je ugrađen u vozilo i ako se za njega zahtijeva ispitivanje, sukladno propisima u svezi ograničivača brzine;

c) o digitalnom tahografu:

- 1) proizvođač, tip, serijski broj i oznaka tipnog odobrenja digitalnog tahografa,
- 2) serijski broj digitalnog tahografa i davača impulsa;

d) o kalibraciji:

- 1) redni broj kalibriranja,
- 2) vrijednosti w, k, l,
- 3) podešenost ograničivača brzine ($V_{\max}$);

e) o provedenom kalibriranju:

- 1) datum i vrijeme završetka kalibriranja,
- 2) svrha kalibriranja,

3) potpis tehničara koji je obavio kalibriranje.

(4) Radionica vodi posebnu evidenciju o digitalnim tahografima za koje je prilikom kalibriranja utvrđeno da su neispravni. Evidencija se uvodi u jedinstveni informacijski sustav i sadrži podatke:

- a) o vlasniku, iznajmljivaču, odnosno korisniku vozila ili digitalnog tahografa;
- b) o proizvođaču i broju šasije vozila i registracijskoj oznaci vozila;
- c) o datumu ispitivanja;
- d) o tipu i serijskom broju digitalnog tahografa i
- e) detaljan opis utvrđenih neispravnosti uređaja (parametri k , l , w i $V_{\max}$ ograničavanje brzine).

Članak 15.

(Plombiranje)

(1) Nakon ispitivanja, kalibracije, provjere i kontrole, radionica provodi postupak plombiranja prema postupku koji je za određeni tip tahografskog uređaja i motornog vozila odredio proizvođač, sukladno čl. 7., 13. i 14. ovoga pravilnika.

(2) U slučaju oštećenja plombe iz stavka (1) ovoga članka, prilikom obavljanja kontrole od strane službenih osoba, ista su dužni sačiniti pisano izvješće o oštećenju ili uništenju plombe s naznakom mjesta, vremena i uzroka oštećenja ili uništenja plombe. Preslika izvješća uručuje se vozaču koji je isti dužan pohraniti u vozilu. Poslodavatelj je dužan po završetku prijevoza provesti postupak plombiranja tahografa sukladno stavku (1) ovoga članka u radionici koja za to ima rješenje, kojoj se predaje preslika izvješća.

(3) Za oštećene ili uništene plombe, radionica vodi evidenciju koja sadrži sljedeće podatke:

- a) naziv i sjedište tvrtke, odnosno ime i prezime vlasnika vozila;
- b) marku i registracijsku oznaku vozila;
- c) broj šasije vozila;
- d) datum provjere;
- e) vrstu tahografa i detaljan opis postojećih nepravilnosti (na kojem dijelu je počinjeno uništenje plombe);
- f) razlog oštećenja.

(4) Radionica je dužna dostavljati nadležnom tijelu podatke iz evidencije iz stavka (3) ovoga članka.

Članak 16.

(Popravak analognog tahografa)

(1) Popravak analognog tahografa je postupak koji podrazumijeva njegov popravak nakon kvara ili oštećenja jedne ili više plombi.

(2) Radionica je dužna pri popravku primjenjivati upute proizvođača, odnosno postupati sukladno tehničkoj dokumentaciji koju radionica i tehničar dobiju od proizvođača za pojedini tip analognog tahografa. Pri popravku, rezervni i zamjenski dijelovi koji se koriste za popravak, moraju biti izvorni i odgovarati tipu analognog tahografa.

(3) O popravku se vodi zapisnik u kojem se bilježe najmanje sljedeći podaci:

- a) redni broj zapisnika;
- b) naziv i sjedište tvrtke, te oznaka radionice;
- c) podaci o tehničaru koji je obavio popravku te njegov potpis;
- d) proizvođač, tip i serijski broj analognog tahografa;
- e) oznaka tipnog odobrenja analognog tahografa;
- f) vrsta popravke i kratak opis obavljenog popravka;
- g) datum i vrijeme završetka popravka.

(4) Radionica je dužna čuvati zapisnik o popravku najmanje dvije godine.

(5) Nakon popravka provodi se postupak kalibriranja i ispitivanja.

Članak 17.

(Popravak digitalnog tahografa)

(1) Popravak digitalnog tahografa je postupak koji podrazumijeva popravak davača impulsa ili uređaja u vozilu u kojem je potrebno isključenje njegovog napajanja, isključenje drugih dijelova digitalnog tahografa ili otvaranje.

(2) Radionica od proizvođača digitalnog tahografa dobiva popis vrsta popravaka digitalnog tahografa. Iz popisa vrsta popravaka mora biti vidljivo kakvu vrstu popravka može obavljati radionica i pod kojim uvjetima. Iz popisa se također mora vidjeti u kakvom stanju ili pod kojim uvjetima se digitalni tahograf vraća proizvođaču ili odbacuje.

(3) Radionica smije obavljati popravke za koje je ovlaštena i osposobljena od proizvođača digitalnog tahografa.

(4) Ako radionica sukladno stavku (2) ovoga članka utvrdi da se određeni popravak digitalnog tahografa može obaviti u radionici (uređaj u vozilu, davač impulsa, međusobne veze), mora se osigurati da rezervni i zamjenski dijelovi koji se koriste za popravak budu izvorni i da

odgovaraju tipu digitalnog tahografa. Radionica i tehničar pri popravku u cijelosti obavljaju i ispunjavaju upute dobivene od proizvođača.

(5) Ako popravak ili zamjena veza (kablova) na vozilu ne utječu na sigurnost sustav, tehničar može obaviti popravak.

(6) U svakoj radionici vodi se zapisnik u kojem se bilježe najmanje sljedeći podaci:

- a) redni broj zapisnika;
- b) naziv i sjedište tvrtke, te oznaka radionice;
- c) podaci o tehničaru koji je obavio popravak te njegov potpis;
- d) proizvođač, tip i serijski broj digitalnog tahografa;
- e) oznaka tipnog odobrenja digitalnog tahografa;
- f) vrsta popravka i kratak opis obavljenog popravka;
- g) datum i vrijeme završetka popravka.

(7) Radionica je dužna čuvati zapisnik o popravku najmanje dvije godine.

(8) Popravak digitalnog tahografa može obaviti tehničar koji obavlja i ostale poslove sukladno odredbama ovoga pravilnika.

(9) Nakon popravka provodi se postupak kalibriranja i ispitivanja.

Članak 18.

(Prijenos i zaštita podataka u slučaju popravka, demontaže ili zamjene digitalnog tahografa)

(1) U slučajevima popravka, demontaže ili zamjene digitalnog tahografa ovlaštena radionica prenosi podatke pohranjene na tahografu. Podaci se pohranjuju na odgovarajućim medijima za pohranu podataka.

(2) Podaci u radionici čuvaju se na način da nisu dostupni neovlaštenim osobama i nije ih dopušteno mijenjati. Radionica predaje podatke vozaču – vlasniku/korisniku vozila. Radionica vodi zapisnik o predaji podataka u kojem su najmanje sljedeći podaci:

a) o radionici:

- 1) naziv i sjedište tvrtke, te oznaka radionice;
- 2) podaci o tehničaru koji je izvršio prijenos podataka te broj kartice radionice;

b) o motornom vozilu:

- 1) broj šasije vozila i registracijska oznaka;
- 2) marka, proizvođač i tip;

c) o digitalnom tahografu:

- 1) proizvođač;
- 2) tip i serijski broj;
- 3) datum proizvodnje;
- 4) oznaka tipnog odobrenja;

d) o vozaču:

- 1) naziv i sjedište tvrtke;
- 2) broj kartice prijevoznika;
- 3) ovlast poslodavca za preuzimanje podataka;
- 4) potpis osoba kojoj je poslodavatelj dao ovlast za preuzimanje podataka;

e) o prijenosu podataka:

- 1) redni broj zapisnika;
- 2) razdoblje unutar kojega su podaci preneseni;
- 3) naslov datoteke koja sadrži podatke, datum i vrijeme nastanka datoteke te veličina datoteke;
- 4) mjesto, datum i vrijeme obavljenog prijenosa.

Članak 19.

(Nemogućnost prijenosa ili ispisa podataka)

(1) Ako prijenos podataka na medij za pohranu podataka u slučajevima iz članka 18. ovoga pravilnika nije moguć, može se izraditi ispis podataka iz digitalnog tahografa, o čemu radionica obavještava vlasnika/korisnika vozila. Na zahtjev vlasnika/korisnika vozila, radionica izrađuje ispis za vremensko razdoblje od posljednja tri mjeseca.

(2) Ako ispis nije moguć sukladno stavku (1) ovoga članka, radionica će izdati vlasniku/korisniku vozila potvrdu o nemogućnosti prijenosa ili ispisa podataka iz digitalnog tahografa.

(3) Potvrda o nemogućnosti prijenosa ili ispisa podataka izrađuje se u dva primjerka od kojih se jedan dostavlja poslodavcu, a drugi se pohranjuje u radionici na najmanje dvije godine.

(4) Potvrda o nemogućnosti prijenosa ili ispisa podataka sadrži najmanje sljedeće podatke:

a) o radionici:

- 1) naziv i sjedište tvrtke, te oznaka radionice;

2) podaci o tehničaru koji je pokušao obaviti prijenos ili ispis podataka, broj kartice radionice i potpis tehničara;

b) o motornom vozilu:

- 1) broj šasije vozila;
- 2) i registracijska oznaka;
- 3) marka (proizvođač) i tip;

c) o digitalnom tahografu:

- 1) proizvođač;
- 2) tip i serijski broj;
- 3) datum proizvodnje;
- 4) mjesto ugradnje u kabini motornog vozila;
- 5) oznaka tipnog odobrenja;
- 6) vidljivost naljepnice (utvrđivanje preglednosti naljepnice);

d) o vozaču:

- 1) naziv i sjedište tvrtke,
- 2) broj kartice prijevoznika.

e) o potvrdi kojom se potvrđuje nemogućnost prijenosa ili ispisa podataka:

- 1) datum i mjesto izdavanja,
- 2) redni broj potvrde.

Članak 20.

(Obveza obavještanja)

Radionica je dužna obavijestiti Ministarstvo i nadležna tijela o nemogućnosti prijenosa ili ispisa podataka iz digitalnog tahografa u vozilu.

Članak 21.

(Evidencije)

(1) Radionica, voditelj radionice i tehničar moraju brinuti o vođenju evidencije o svim izvršenim postupcima ili poslovima. Evidencija se uređuje prema vremenu postupaka i poslova. Iz evidencija moraju biti vidljivi podaci dobiveni za vrijeme obavljanja postupaka i poslova. Evidencija mora biti detaljna i u cijelosti pohranjena i uređena tako da je nadzorna tijela mogu koristiti pri provođenju nadzora.

(2) Radionica je dužna čuvati sve zapise najmanje dvije godine.

III. IZDAVANJE RJEŠENJA RADIONICAMA

Članak 22.

(Postupak izdavanja Rješenja radionicama)

(1) Izdavanje rješenja radionicama pokreće se podnošenjem zahtjeva entitetskom ministarstvu nadležnom za poslove prometa i Odjelu za javne poslove Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: nadležno tijelo).

(2) Zahtjev se podnosi na obrascu koji je dat u Privitku broj 5. i koji čini sastavni dio ovoga pravilnika.

(3) Svi dokumenti i dokazi koji su priloženi uz zahtjev moraju biti na jednom od jezika u Bosni i Hercegovini, ne stariji od 90 dana.

(4) Ispunjavanje svih uvjeta iz ovoga pravilnika za izdavanje rješenja utvrđuje Povjerenstvo koju formira odgovorna osoba nadležnog tijela iz stavka (1) ovoga članka.

(5) Poslovnik o radu Povjerenstva iz stavka (4) ovoga članka dostavlja se ministru na suglasnost, u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovoga pravilnika.

Članak 23.

(Produženje Rješenja)

(1) Podnositelj zahtjeva mora u roku 60 dana prije isteka važenja rješenja podnijeti zahtjev za produženje rješenja.

(2) Zahtjev se podnosi na obrascu iz članka 22. stavak (2) ovoga pravilnika.

(3) Podnositelj zahtjeva je dužan navesti sve izmijenjene činjenice ili okolnosti koje utječu na izdavanje rješenja.

Članak 24.

(Određivanje značajke radionice)

(1) Nadležno tijelo iz članka 22. stavak (1) ovoga pravilnika određuje značajku ovlaštene radionice. Radionica svojom značajkom označava Potvrdu o ispitivanju i ispunjenu naljepnicu sa značajkama bitnim za uporabu tahografa i sva predviđena mjesta za plombiranje nakon uspješno izvršenog ispitivanja za koje je ovlaštena.

(2) Značajka iz stavka (1) ovoga članka sastoji se od velikih tiskanih slova BIH i četveroznamenkastog broja iz donje polovice žiga iz članka 7. stavak (10) ovoga pravilnika.

Članak 25.

(Evidencija o radionicama)

Do uspostave jedinstvenog informacionog sustava, vođenje evidencije i razmjena podataka između nadležnih tijela propisano člankom 25. Zakona, obavlja se po postojećim procedurama nadležnih tijela.

IV. OGLASNA PLOČA

Članak 26.

(Oglasna ploča)

(1) U radionici se na vidljivom mjestu mora nalaziti oglasna ploča na kojoj se nalaze sljedeći podaci:

- a) broj i rok važenja Rješenja radionice;
- b) oznaka radionice;
- c) temeljni podaci o voditelju radionice;
- d) postupci i poslovi za koje radionica ima ovlaštenje Ministarstva;
- e) presliku ovlaštenja i izvod iz dodataka ovlaštenja iz kojih je vidljivo za koje postupke i poslove radionica posjeduje ovlaštenje;
- f) temeljni podaci o tehničarima;
- g) izjava o osposobljenim osobama i o tipovima tahografskog uređaja za koje su osposobljene;
- h) radno vrijeme;
- i) cjenik usluga;
- j) obrasci zapisa koje radionica izdaje.

(2) Obavijesti i obrasci moraju biti čitko i u cijelosti ispunjeni prema uzorku.

(3) Voditelj radionice dužan je redovito obnavljati podatke na oglasnoj ploči.

V. UVJETI ZA IZDAVANJE RJE[ENJA I NAČIN DOKAZIVANJA

Članak 27.

(Osiguravanje procedura postupanja i poslova)

(1) Podnositelj zahtjeva za obavljanje ispitne i servisne djelatnosti, osigurava procedure putem dokumentiranja, opisa pojedinačnih postupaka i poslova, njihovih funkcija i tehničkog obujma posla, načina kontrole cjelokupne dokumentacije vezane uz njihove djelatnosti, načina postupanja s uzorcima na temelju kojih se vrše postupci i poslovi, sustava vođenja i zaštite zapisa o obavljanju postupaka i poslova, te osiguranja da zapisi budu odgovarajuće pohranjeni i da osobni podaci budu zaštićeni sukladno propisima o zaštiti osobnih podataka.

(2) U roku od 12 mjeseci od izdavanja rješenja radionica će predložiti dokumente o postupku uvođenja sustava kvalitete, a u roku od 24 mjeseca dokaz o uvedenom sustavu kvalitete.

(3) Radionici se ukida rješenje ako ne priloži jedan od dokumenata iz stavka (2) ovoga članka.

(4) Podnositelj zahtjeva mora važećim ugovorom sklopljenim s proizvođačem tahografskog uređaja, u kojemu je određeno da će mu proizvođač tahografa redovito dostavljati tehničku dokumentaciju i trenutačno ga upoznavati sa svim novostima, dokazati da osigurava procedure postupanja i poslova koji su navedeni u čl. 16. i 17. ovoga pravilnika. Ako podnositelj zahtjeva nema sklopljen izravan ugovor s proizvođačem, mora priložiti i dokument iz kojeg je vidljiv odnos između zastupnika proizvođača i proizvođača.

Članak 28.

(Odgovarajuće prostorije)

(1) Prostorije za obavljanje djelatnosti iz članka 4. ovoga pravilnika moraju ispunjavati sljedeće uvjete:

- a) moraju se nalaziti na teritoriju Bosne i Hercegovine;
- b) biti izgrađene sukladno propisanim tehničkim normativima i uvjetima higijensko-tehničke zaštite;
- c) biti zaštićene od vibracije, prodiranja prašine, vodene pare, agresivnih plinova i sl.;
- d) biti zaštićene od djelovanja vanjskih elektromagnetnih polja i drugih zračenja;
- e) moraju biti izgrađene tako da se u njima može obavljati siguran rad i postupanje za sve uposlene u radionici, za stranke i posjetitelje;
- f) moraju biti izgrađene tako da se u njima može obavljati normalan i siguran rad pri svim vremenskim uvjetima.

(2) Podnositelj zahtjeva za izdavanje rješenja uz zahtjev prilaže sljedeće dokumente:

- a) upotrebnu dozvolu za radionicu;
- b) detaljan opis prostorija s naznakom njihovog položaja;
- c) tlocrt prostorija u mjerilu 1:100;
- d) izvornik ili ovjerenu presliku dokumenta o vlasništvu prostorija ili dokaz o pravu korištenja istog za vrijeme važenja rješenja;

e) izjavu da ne postoje pravne ili stvarne prepreke, koje bi podnositelja zahtjeva onemogućavale u korištenju prostorija u kojima će obavljati djelatnosti za vrijeme važenja rješenja;

f) navod o tome kako podnositelj ispunjava zahtjev ili omogućava ispunjenje zahtjeva vezanog uz pohranjivanje i zaštitu;

g) izjava voditelja da podnositelj zahtjeva ispunjava odredbe propisa o zaštiti osobnih podataka.

(3) Podnositelj zahtjeva mora raspolagati prostorima i opremom koji omogućuju da zapisi i dokumentacija o svim aktivnostima vezanima uz tahografe i podacima koji su na njima zabilježeni budu prikladno pohranjeni i dostupni nadzornim tijelima i da osobni podaci budu zaštićeni sukladno propisima o zaštiti osobnih podataka. U prostorima za čuvanje dokumentacije moraju odvojeno biti smješteni i žigovi i kartice radionice kada se ne koriste.

(4) Zahtjevu za dobivanje rješenja prilaže se i:

a) popis opreme;

b) dokaz da podnositelj zahtjeva raspolaže odgovarajućom opremom.

Članak 29.

(Odgovarajuća oprema i alati)

(1) Podnositelj zahtjeva mora imati na raspolaganju najmanje sljedeću opremu i alate:

a) opremu i alate kojima može obavljati poslove sukladno odredbama ovoga pravilnika i to:

- 1) ispitni uređaj za provjeru točnosti mjerenja linearne brzine i prijeđenog puta
- 2) ispitni uređaj za provjeru točnosti mjerenja vremena
- 3) odgovarajuće mjerilo prijenosnog odnosa vozila
- 4) oprema za plombiranje
- 5) povećalo sa testnim šablonom za tahografski listić
- 6) kompresor sa manometrom za mjerenje tlaka u pneumaticima
- 7) mjerač obujma kotača
- 8) korektor mjerne staze
- 9) mjerna traka dužine minimalne dužine 30 m
- 10) oprema i alati prema uputama proizvođača tahografa

b) kanal, navoz ili dizalicu koji dužinom, širinom i nosivošću moraju biti primjereni osovinskim razmacima motornih vozila

c) mjerna staza najmanje dužine 30 m, širine 4 m smještene na vodoravnom terenu s odstupanjem 2%.

d) uredsku opremu

e) komunikacijske veze

f) opremu za zaštitu objekta ili ljudstvo za zaštitu objekata.

(2) Smatra se da podnositelj zahtjeva ima na raspolaganju opremu i alat iz stavka (1) ovoga članka koji su u njegovom vlasništvu ili zakupu.

(3) Podnositelj zahtjeva mora priložiti:

a) detaljan opis odgovarajuće opreme i alata;

b) dokaze da raspolaže opremom i alatom sukladno stavku (1) ovoga članka;

c) izjavu da ne postoje pravne ili stvarne zapreke, koje bi podnositelja zahtjeva onemogućavale u korištenju opreme i alata za vrijeme važenja dozvole.

Članak 30.

(Uposleni tehničari)

(1) Podnositelj zahtjeva ispunjava uvjete za obavljanje djelatnosti iz članka 4. ovoga pravilnika ako od uposlenika upošljava najmanje dva tehničara koji su osposobljeni za obavljanje svih poslova radionice sukladno odredbama Zakona i ovoga pravilnika. Tehničar mora ispunjavati uvjete iz članka 19. stavak (1) Zakona.

(2) Podnositelj zahtjeva uz zahtjev prilaže:

a) presliku ugovora o radu iz koje je vidljivo da je tehničar uposlen kod podnositelja zahtjeva na neodređeno vrijeme s punim radnim vremenom;

b) svjedodžbu o srednjoj stručnoj spremi iz članka 19. stavak (1). a). Zakona;

c) potvrdu kojom se dokazuje završena stručna osposobljenost tehničara pri jednom od proizvođača tahografskog uređaja, koji ima tipno odobrenje za analogne tahografe ili interoperabilno ispitivanje za digitalne tahografe. Potvrda o stručnoj osposobljenosti pri jednom od proizvođača tahografskog uređaja ne smije biti starija od tri godine. Iz potvrde o stručnoj osposobljenosti mora biti vidljivo za koje je postupke i poslove sukladno ovom pravilniku tehničar stručno osposobljen.

d) dokument iz kojega je vidljivo da tehničar nije pravomoćno osuđivan za kazneno djelo, koje se progona po službenoj dužnosti i koje je izvršeno pri obavljanju poslova u svezi s tahografom;

e) dokument iz kojega je vidljivo da za kazneno djelo iz točke e) ovoga stavka nije u tijeku istražni postupak.

Članak 31.

(Pristup radionici)

(1) Pristup radionici mora biti jednostavan, prepoznatljiv, neposredno dostupan s javnih površina i ne smije ugrožavati sigurnost cestovnog prometa. Prilazna prometnica radionici i mjerna staza ne smije biti dio javne ceste.

(2) Na objektu ili na prikladan način neposredno uz objekat mora biti istaknut natpis „radionica za analogne tahografe” i/ili „radionica za digitalne tahografe” sukladno rješenju.

(3) Smatra se da pristup ne ugrožava sigurnost prometa na cesti ako je opremljen cestovnom prometnom signalizacijom i opremom sukladno prometnom projektu i ako prilaz koji vodi na ispitnu stazu za vozila može omogućavati čekanje najmanje jednom vozilu s priključnim vozilom koji mora odgovarati najduljoj mogućoj dozvoljenoj dužini te skupine vozila.

(4) Zahtjevu za dobivanje rješenja prilaže se odobrenje nadležnog tijela da je pristup opremljen prometnom signalizacijom sukladno prometnom projektu.

Članak 32.

(Osiguranje pouzdanosti mjerenja)

(1) Podnositelj zahtjeva dužan je dokazati da su uređaji za ispitivanje ispravnosti tahografa (etaloni, ispitna oprema i pribor za ispitivanje tahografa) verificirani sukladno Zakonu o mjeriteljstvu Bosne i Hercegovine (“Službeni glasnik BiH”, broj 19/01).

(2) Oprema i alat moraju cijelo vrijeme važenja rješenja biti primjereni za uporabu, prikladno prepoznatljivi (označeni) i pravilno održavani, sukladno dokumentiranim postupcima i uputama. Podnositelj zahtjeva mora imati dokumentiran postupak nabave nove i otpisa istrošene ili iskorištene opreme i alata. Podnositelj mora imati propisan ili utvrđen postupak rukovanja s opremom koje nije u primjerenom stanju kao i postupak ispitivanja posljedica i utjecaja na rezultate postupaka pri otkrivanju nedostataka na opremi i alatu. Oprema za mjerenje koja služi za utvrđivanje usuglašenosti rezultata mjerenja sa zahtjevima, mora se prije stavljanja u uporabu umjeriti, te mora biti moguća provjera usklađenosti s nacionalnim ili međunarodnim etalonima. Opremu za mjerenje mora se redovito umjeravati.

(3) O opremi za mjerenje vodi se zapisnik koji sadrži sljedeće podatke:

- a) identificiranje opreme i pripadajućih računalnih programa;
- b) naziv tvrtke proizvođača, oznaku tipa i serijski broj ili drugu jednoznačnu identifikaciju;
- c) upute proizvođača za uporabu i rukovanje s opremom;

d) podatke o kalibriranju (datum važeće i sljedećeg kalibriranja, izvođač kalibriranja);

e) podatke o održavanju;

f) podatke o šteti, nepravilnom radu i popravcima.

(4) O pomoćnoj opremi vodi se zapisnik koje sadrži sljedeće podatke:

a) naziv tvrtke proizvođača, oznaku tipa i serijski broj ili drugu jednoznačnu identifikaciju;

b) upute proizvođača za uporabu i rukovanje, ako postoje;

c) podatke o održavanju i provjeri rada.

(5) Opremu i alat smiju koristiti ili s njima rukovati samo ovlašteni i osposobljeni uposlenici.

(6) Zahtjevu za dobivanje rješenja prilaže se izjava kojom podnositelj zahtjeva potvrđuje pouzdanost mjerenja, te posjedovanje odgovarajuće opreme i alata. Izjavu potpisuje i voditelj radionice.

Članak 33.

(Stečajni postupak, prisilna nagodba ili likvidacija)

Podnositelj zahtjeva prilaže dokaze da protiv njega nije pokrenut stečajni postupak, postupak prisilne nagodbe ili likvidacije, o čemu dostavlja izvod iz sudskog registra i potvrdu ili uvjerenje da protiv istog nije pokrenut postupak za prisilnu nagodbu.

Članak 34.

(Potvrda o nekažnjavanju)

Podnositelj zahtjeva prilaže dokaze da protiv njega ili protiv voditelja radionice ili u radionici uposlenog tehničara nije pokrenut kazneni postupak za kazneno djelo, koje je bilo počinjeno prilikom obavljanja poslova vezanih uz tahograf.

Članak 35.

(Izjave)

Podnositelj zahtjeva prilaže izjave članova uprave, odgovorne osobe i voditelja radionice, da u posljednjih pet godina prije predaje zahtjeva, nisu bili članovi uprave, odgovorne osobe ili voditelji radionice, kojoj je zbog njihove pogreške, bilo oduzeto rješenje.

Članak 36.

(Ukinuta rješenja)

(1) Podnositelj zahtjeva prilaže dokaz da njemu ili osobi čiji je pravni slijednik radionica, u posljednjih pet godina prije predaje zahtjeva za rješenje, nije imao zabranu obavljanja ove djelatnosti.

(2) Podnositelj zahtjeva uz zahtjev za dobivanje Rješenja prilaže:

a) izjavu da li je podnositelj zahtjeva univerzalni slijednik neke od pravnih osoba i odgovarajuću potvrda sudskog registra,

b) izjavu da ne postoje okolnosti iz stavka (1) ovoga članka.

Članak 37.

(Ugovorni odnos s proizvođačem tahografa)

(1) Podnositelj zahtjeva mora dokazati da ima na odgovarajući način uređen ugovorni odnos s proizvođačem tahografskog uređaja s obzirom na opremu i postupke koje provodi i djelatnosti koje obavlja.

(2) Zahtjevu za dobivanje rješenja prilaže se ovjerena preslika ugovora s proizvođačem tahografskog uređaja. Ako je ugovor sklopljen s ovlaštenim zastupnikom proizvođača tahografskog uređaja, u ugovoru mora biti naveden odnos ovlaštenog zastupnika s proizvođačem i ugovor kojim se uređuje njihov odnos.

Član 38.

(Imenovanje voditelja)

(1) Podnositelj zahtjeva mora dokazati da ima uposlenog voditelja radionice koji ispunjava uvjete iz članka 19. stavak (3). Zakona.

(2) Podnositelj zahtjeva uz zahtjev za izdavanje rješenja prilaže i:

a) dokaz da je odgovorna osoba podnositelja zahtjeva imenovala voditelja radionice za obavljanje poslova radionice;

b) ovjerenu presliku ugovora o radu iz kojeg je vidljivo da je voditelj radionice uposlen na neodređeno vrijeme s punim radnim vremenom i M2 obrazac;

c) dokaz da protiv voditelja radionice nije pokrenut postupak za kazneno djelo u svezi s obavljanjem poslova s tahografima, koja nije u radnom odnosu i ne obavlja iste ili slične poslove izvan radionice.

VI. NADZOR

Članak 39.

(Nadzor nad radom radionica)

(1) Ministarstvo u suradnji sa nadležnim tijelima obavlja upravni nadzor nad radom radionica najmanje jednom godišnje.

(2) Institut u suradnji sa entitetskim zavodima obavlja stručni nadzor nad radom radionica, najmanje jednom godišnje.

(3) Ukoliko postoje eventualne primjedbe na rad radionica, nadzori iz st. (1) i (2) ovoga članka, se mogu vršiti i češće u formi izvanrednog nadzora.

(4) Unutar nadzora iz st. (1), (2) i (3) ovoga članka, potrebno je provjeriti ispunjava li radionica propisane uvjete za dobiveno rješenje te da li je njihov rad sukladan odredbama Zakona i odredbama ovoga pravilnika.

(5) O izvršenom nadzoru sačinjava se Zapisnik koji se, zajedno sa utvrđenim činjeničnim stanjem, dostavlja na daljnje postupanje nadležnom tijelu koje je izdalo rješenje.

(6) Ukoliko je unutar nadzora iz stavka (2) ovoga članka, nadležno tijelo donijelo rješenje o ukidanju rješenja za rad radionice, žalba se podnosi Ministarstvu.

(7) O svim obavljenim nadzorima sukladno odredbama ovoga članka, nadležno tijelo je obvezno obavijestiti Ministarstvo.

Članak 40.

(Nadzor na cesti)

(1) Ovlašteni inspektor cestovnog prometa ili ovlašteni policijski službenik (u daljnjem tekstu: nadležno kontrolno tijelo) nakon izvršene provjere sukladno članku 28. stavak (5) Zakona, može zatražiti provjeru ispravnosti tahografa, u najbližoj ovlaštenoj kontrolnoj radionici, ukoliko opravdano posumnja u:

a) pravilan rad tahografa i/ili ograničivača brzine;

b) postojanje mogućih dodanih uređaja koji mogu utjecati na pravilan rad tahografa i/ili ograničivača brzine;

(2) Ovlaštenu službenu osobu iz stavka (1) ovoga članka, dužna je sačiniti zapisnik i uz isti priložiti pisano izvješće radionice o izvršenoj kontroli ispravnosti tahografa i/ili ograničivača brzine.

VII. ZAVR[NA ODREDBA

Članak 41.

(Stupanje na snagu)

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objave u »Službenom glasniku BiH«.

Broj 01-05-02-2-5248/10

Sarajevo , 14. prosinca 2010. godine

Ministar

Mr. sc. Rudo Vidović, v. r.

PRIVITAK I

I. TIPNO ODOBRENJE

Članak 1.

Zahtjev za tipno odobrenje tahografskog uređaja ili uzorka tahografskog listića ili memorijske kartice, uz potrebne specifikacije, državi podnosi proizvođač ili njegov ovlaštenik. Za svaki tip tahografskog uređaja ili uzorak tahografskog listića ili memorijska kartica, može se podnijeti zahtjev samo jednoj državi ugovornici.

Članak 2.

(1) Država izdaje odobrenje tipa za bilo koji tip tahografskog uređaja, bilo koji modul tahografskog listića ili memorijske kartice koji udovoljava zahtjevima propisanim u Privitku II ili Privitku III ovoga pravilnika, pod uvjetom da je država u mogućnosti provjeriti odgovaraju li proizvodni moduli tipnom odobrenju.

(2) Sigurnost sustava mora udovoljavati tehničkim zahtjevima propisanim u Privitku III ovoga pravilnika.

(3) Svaka preinaka ili dodatak odobrenom uzorku treba dobiti dodani certifikat o tipnom odobrenju od države koja je izdala prvobitni certifikat o tipnom odobrenju.

Članak 3.

Za svaki tip tahografskog uređaja, uzorak tahografskog listića ili memorijskih kartica koji odobravaju prema članku 2. ovoga priloga, države podnositelju zahtjeva izdaju oznaku tipa koja je sukladna uzorku opisanom u Privitku III ovoga pravilnika.

Članak 4.

Mjerodavna tijela država kojima je podnesen zahtjev za tipno odobrenje, za svaki tip tahografskog uređaja, uzoraka tahografskog listića ili memorijskih kartica u roku od mjesec dana šalju mjerodavnim tijelima drugih država presliku certifikata tipnog odobrenja i preslike relevantnih specifikacija, ili obavještavaju ta tijela o odbijanju tipa; u slučaju odbijanja navode razloge za svoju odluku.

Članak 5.

(1) Ako država koja je izdala certifikat o odobrenju tipa prema članku 2. ustanovi da određeni tahografski uređaj, tahografski listić ili memorijske kartice imaju oznaku odobrenja tipa, koju je ona izdala, nisu sukladni prototipu koji je odobrila, ona poduzima potrebne mjere kako bi osigurala da se proizvedeni moduli usklade s tipnim odobrenjem. Poduzete mjere, ako je potrebno, mogu uključivati i povlačenje certifikata o odobrenju tipa.

(2) Država koja je izdala certifikat o odobrenju tipa povlači taj certifikat ukoliko odobreni tahografski uređaj, tahografski listić ili memorijska kartica nije sukladna ovom pravilniku ili

njegovim Privitcima, ili pri uporabi pokazuje opći nedostatak koji ga čini neprikladnim za uporabu kojoj je namijenjen.

(3) Ako država koja je izdala certifikat o tipnom odobrenju primi od druge države obavijest o jednom od slučajeva iz st. (1) i (2) ovoga članka, ona, po savjetovanju s tom državom, također poduzima korake opisane u tim stavcima, poštivajući odredbe stavka (5) ovoga članka.

(4) Država članica koja utvrdi da je došlo da jednog od slučajeva iz stavka (2) ovoga članka može do daljnjega zabraniti prodaju i korištenje tahografskog uređaja, tahografskog listića ili memorijskih kartica. Isto vrijedi i u slučajevima iz stavka (1) ovoga članka za tahografski uređaj, tahografski listić ili memorijske kartice koji su bili izuzeti od prvotne ovjere ako proizvođač, nakon nužnog upozorenja, ne uskladi uređaj s odobrenim modulom ili zahtjevima ovoga pravilnika. U svakom slučaju, mjerodavna tijela države obavještavaju u roku od mjesec dana jedna druga o svakom povlačenju certifikata o odobrenju tipa ili svakoj drugoj mjeri poduzetoj prema st. (1), (2) i (3) ovoga članka te navode razloge za takav postupak.

(5) Ukoliko država koja je izdala certifikat o tipnom odobrenju osporava postojanje svakog slučaja opisanog u st. (1) ili (2) ovoga članka o kojem je obaviještena, države koje su u pitanju nastoje riješiti spor i o tijeku spora obavještavaju Povjerenstvo EZ.

Ako razgovori između država ne rezultiraju sporazumom u roku od četiri tjedna od datuma obavijesti iz stavka (3) ovoga članka, Povjerenstvo EZ, po savjetovanju sa stručnjacima iz svih država i nakon što je razmotrila sve relevantne čimbenike, npr. ekonomske i tehničke čimbenike, u roku od šest mjeseci donosi odluku o kojoj obavještava države članice kojih se to tiče te istodobno ostale države. Povjerenstvo EZ za svaki pojedini slučaj određuje vremenski rok za provedbu svoje odluke.

Članak 6.

(1) Podnositelj zahtjeva za izdavanjem certifikata o tipnom odobrenju za uzorak tahografskog listića lista na svom zahtjevu navodi tip ili tipove tahografskog uređaja s kojima bi se taj tahografski listić upotrbljavao i stavlja na raspolaganje odgovarajući uređaj tog tipa ili tipova u svrhu ispitivanja tahografskog listića.

(2) Mjerodavna tijela svake države na certifikatu o odobrenju tipa za uzorak tahografskog listića navode tip ili tipove tahografskog uređaja za koje se taj tahografski listić smije koristiti.

Članak 7.

Države ne smiju odbiti registrirati nijedno vozilo opremljeno tahografskim uređajem ili zabraniti korištenje takvog vozila samo na temelju činjenice da je vozilo opremljeno takvim uređajem ako uređaj ima oznaku tipnog odobrenja iz članka 3. ovoga privitka i tipnu pločicu iz Privitka II i Privitka III ovoga pravilnika.

Članak 8.

U svim odlukama donesenima prema ovom pravilniku kojima se odbija ili povlači certifikat o odobrenju tipa tahografskog uređaja, uzorka tahografskog listića ili memorijskih kartica detaljno se navode razlozi na kojima se one temelje. Stranku, o kojoj je riječ, obavještava o odluci i pravnim sredstvima koja su joj dostupna prema propisima država te o rokovima za primjenu takvih pravnih sredstava.

II. UGRADNJA I NADZOR

Članak 9.

(1) Tahografski uređaj smiju ugrađivati ili popravljati samo ovlaštene radionice. Trajanje administrativne valjanosti ovlaštenih kartica radionica i kartica tehničara je najviše godina dana.

Ukoliko je kartici koja je izdana ovlaštenoj radionici ili pojedinom tehničaru potrebno produljiti valjanost, a oštećena je, ne radi ispravno, izgubljena je ili ukradena, nadležno tijelo za izdavanje kartica izdaje zamjensku karticu u roku od pet radnih dana od primitka potpunog zahtjeva u tom smislu.

Ukoliko se nova kartica izdaje kao zamjena za staru, nova kartica nosi isti »radionički« identifikacijski broj, ali se indeks povećava za jedan. Nadležno tijelo za izdavanje kartica vodi upisnik izgubljenih, ukradenih ili neispravnih kartica.

Države poduzimaju sve potrebne mjere kako bi spriječile krivotvorenje kartica koje se dijele ovlaštenim tehničarima ili radionicama;

(2) Ovlašteni tehničar ili radionica umeće posebnu oznaku na žigove koje stavlja, te osim toga, upisuje za tahografski uređaj sukladno Pravitku III ovoga pravilnika, elektroničke sigurnosne podatke, naročito za obavljanje pregleda vjerodostojnosti. Nadležne vlasti svake države članice vode upisnik oznaka i elektroničkih sigurnosnih podataka koje koriste te odobrenih izdanih radioničkih i tehničarskih kartica.

(3) Ministarstvo dostavlja Povjerenstvu EZ popise ovlaštenih tehničara i radionica te kartica koje su im izdane i dostavljaju joj preslike oznaka i potrebnih informacija koje se odnose na korištene elektroničke sigurnosne podatke.

(4) Informacijska naljepnica, kao što je opisano u Pravitku II i Pravitku III ovoga pravilnika koristi se kao potvrda da je ugradnja tahografskog uređaja obavljena sukladno zahtjevima ovoga pravilnika.

(5) Sve pečate mogu ukloniti tehničari ovlaštenih radionica u okolnostima opisanim u Pravitku II i Pravitku III ovoga pravilnika.

III. UPORABA TAHOGRAFSKOG UREVAJA

Članak 10.

Poslodavac i vozači osiguravaju ispravno funkcioniranje i pravilno korištenje tahografskog uređaja sukladno Pravitku II ovoga pravilnika i vozačke kartice ukoliko se od vozača zahtijeva da upravlja vozilom opremljenim tahografskim uređajem sukladno Pravitku III ovoga pravilnika.

Članak 11.

(1) Poslodavac izdaje dovoljan broj tahografskih listića vozačima vozila koja su opremljena tahografskim uređajem sukladno Pravitku II ovoga pravilnika, imajući u vidu činjenicu da su takvi tahografski listići u suštini osobni, trajanje službe i moguću obvezu zamjene tahografskog listića koji su oštećeni ili ih je uzeo inspektor cestovnog prometa ili policijski službenik. Poslodavac izdaje vozačima samo odgovarajuće tahografske listiće pogodne za korištenje u opremi koja je ugrađena u vozilo.

Ukoliko je vozilo opremljeno tahografskim uređajem sukladno Pravitku III. ovoga pravilnika, poslodavac i vozač osiguravaju, uzimajući u obzir duljinu trajanja službe, ispravno obavljanje ispisa na zahtjev iz Pravitka III. ovoga pravilnika prilikom nadzora.

(2) Poslodavci su dužni čuvati tahografske ispise, kad god su ispisi izvršeni radi usklađenja s člankom 12. stavkom (1) ovoga pravitka, kronološkim redoslijedom i u čitljivom obliku barem dvije godine nakon njihovog korištenja, te ih na zahtjev dati vozačima kad oni to zatraže. Poslodavci su također dužni dati preslike preuzetih podataka s kartica vozača dotičnim vozačima koji ih zatraže, kao i ispise podataka s tih preslika. Tahografski listići, ispisi i preuzeti podaci pokazuju se ili predaju na zahtjev inspektora cestovnog prometa ili policijskog službenika.

(3) Vozačku karticu iz Pravitka III ovoga pravilnika izdaje nadležno tijelo na zahtjev vozača koji ima stalno prebivalište u Bosni i Hercegovini.

(a) »Stalno prebivalište« označava mjesto u kojem osoba obično živi, tj. tijekom najmanje 185 dana u jednoj kalendarskoj godini, zbog privatnih i radnih obveza ili, kod osoba bez radnih obveza, zbog privatnih obveza koje iskazuju blisku vezu između takve osobe i mjesta u kojem živi.

Međutim, stalno prebivalište osobe čije su radne obveze u različitom mjestu od njezinih privatnih obveza i koja stoga živi na različitim mjestima koja se nalaze u dvije ili više država smatra se mjesto njezinih privatnih obveza, pod uvjetom da se takva osoba tamo redovito vraća. Posljednji uvjet ne treba ispuniti ukoliko osoba živi u drugoj državi kako bi obavljala dužnost na određeno vrijeme.

(b) Vozači dokazuju svoje mjesto stalnog prebivališta na bilo koji primjereni način, kao što su njihove osobne karte ili neki drugi valjan dokument.

(c) Ukoliko nadležno tijelo koje izdaje vozačku karticu sumnja u valjanost izjave o stalnom prebivalištu iz točke (b), ili za potrebe određene posebne kontrole, ona može zahtijevati dodane informacije ili dokaze.

(d) Nadležno tijelo za izdavanje kartica vodi računa, u mjeri u kojoj je moguće, da podnositelj zahtjeva već nije nositelj valjane vozačke kartice.

(4) (a) Nadležni tijelo za poslove personalizacije kartica personalizira vozačku karticu sukladno odredbama Privitka III ovoga pravilnika.

Za administrativne potrebe, vozačka kartica ne može imati valjanost dužu od pet godina.

Vozač može biti nositelj jedne valjane vozačke kartice. Vozač je ovlašten koristiti samo svoju vlastitu personaliziranu vozačku karticu. Vozač ne smije koristiti vozačku karticu koja je neispravna ili kojoj je istekla valjanost.

Kod izdavanja nove vozačke kartice koja zamjenjuje staru, nova kartica nosi isti redni broj izdavanja, ali se indeks uvećava za jedan. Nadležno tijelo za izdavanje kartica vodi upisnik izdanih, ukradenih, izgubljenih ili neispravnih vozačkih kartica u trajanju koje je najmanje jednako trajanju njihove administrativne valjanosti.

Ukoliko se vozačka kartica ošteti, neispravna je ili izgubljena ili ukradena, nadležno tijelo za izdavanje kartica izdaje zamjensku karticu u roku od pet radnih dana od primitka detaljnog zahtjeva u tu svrhu.

Kod zahtjeva za obnavljanje kartice kojoj ubrzo ističe valjanost nadležno tijelo za izdavanje kartica izdaje novu karticu prije isteka valjanosti pod uvjetom da joj je dostavljen zahtjev unutar roka utvrđenoga u članku 12. stavak (1) podstavak 2. ovoga privitka.

(b) Vozačke kartice se izdaju samo podnositeljima zahtjeva koji podliježu odredbama Zakona.

(c) Vozačka kartica je osobna i ne može se tijekom službenog trajanja valjanosti povući ili opozvati iz bilo kojeg razloga, osim ukoliko inspekcija cestovnog prometa ili policijski službenik ustanovi da je kartica krivotvorena ili da vozač koristi karticu čiji on nije nositelj ili da je kartica čiji je nositelj dobivena temeljem lažnih izjava i/ili krivotvorenih dokumenata. Ukoliko takve mjere opoziva ili povlačenja poduzme Bosna i Hercegovina u odnosu na drugu državu koja je izdala vozačku karticu, Bosna i Hercegovina vraća karticu vlastima države koja ju je izdala i navodi razloge njezinog vraćanja.

(d) Vozačke kartice koje izdaju druge države se priznaju.

Ukoliko je nositelj valjane vozačke kartice koju je izdala druga država uspostavio svoje stalno mjesto prebivališta u Bosni i Hercegovini, on može zahtijevati zamjenu kartice za istovrijednu vozačku karticu; odgovornost je nadležnog tijela za izdavanje kartica koja obavlja zamjenu da provjeri prema potrebi je li izdana kartica stvarno još uvijek valjana.

Druge države koje obavljaju zamjenu vraćaju staru karticu vlastima države izdavanja i navode razloge za takav postupak.

(e) Ukoliko druga država mijenja ili zamjenjuje vozačku karticu, promjena ili zamjena te naknadna promjena ili obnavljanje upisuje se u toj državi.

(f) Druge države poduzimaju sve potrebne mjere kako bi spriječile svaku mogućnost krivotvorenja vozačkih kartica.

(5) Ministarstvo osigurava dostupnost podataka koji su potrebni za praćenje sukladnosti o ugradnji i korištenju uređaja za ograničavanje brzine za neke kategorije motornih vozila među državama, koje tahografski uređaj bilježi i pohranjuje sukladno Pravitku III ovoga pravilnika, u trajanju od najmanje 365 dana nakon dana njihovog upisivanja i njihovu raspoloživost u uvjetima koji jamče sigurnost i točnost podataka. Države poduzimaju sve potrebne mjere, naročito kako bi osigurale da ponovna prodaja ili ugradnja tahografskog uređaja koji je bio na popravku ili duže vrijeme uskladišten ne naruši zadovoljavajuću primjenu ovoga stavka.

Članak 12.

(1) Vozači ne smiju koristiti prljave ili oštećene tahografske listiće ili vozačke kartice. Tahografski listići moraju biti primjereno zaštićeni.

U slučaju da se ošteti tahografski listić na kojemu su zapisi, vozači ga prilažu rezervnom tahografskom listiću koji ga nadomješta.

Ukoliko vozač želi obnoviti svoju vozačku karticu mora postaviti zahtjev nadležnom tijelu za izdavanje kartica najkasnije 15 radnih dana prije isteka roka kartice. Ukoliko je vozačka kartica oštećena, radi neispravno ili je izgubljena ili ukradena, vozač u roku od sedam kalendarskih dana postavlja zahtjev za njezinu zamjenu nadležnom tijelu za izdavanje kartica.

Ako je kartica vozača oštećena, neispravna ili nije u posjedu vozača, vozač je dužan:

(a) na početku vožnje izvršiti ispis svih podataka o vozilu kojim upravlja, te na ispis upisati sljedeće:

- podatke koji omogućuju identifikaciju vozača (ime, broj kartice vozača ili vozačke dozvole sa svojim potpisom);
- razdoblja spomenuta u stavku (3) alineja druga, (b), (c) i (d) ovoga članka;

(b) na kraju svoje vožnje, ispisati informacije koje se odnose na vremensko razdoblje koje je zabilježio tahografski uređaj, zabilježiti sva razdoblja drugih poslova, raspoloživosti i odmora od ispisa koji je izvršen na početku vožnje ako ih nije zabilježio tahografski uređaj, te naznačiti na tom dokumentu sve podatke koji omogućuju identifikaciju vozača (ime, broj kartice vozača ili vozačke dozvole sa svojim potpisom),

(2) Vozači moraju koristiti tahografske listiće ili vozačke kartice svaki dan vožnje, od trenutka kad preuzmu vozilo. Tahografski listići ili vozačka kartica se ne oduzima prije kraja dnevnog radnog vremena, osim ako je drukčije odobreno. Tahografski listići ili vozačka kartica se ne smije koristiti dulje od razdoblja za koje je namijenjen. Kad vozač nije u mogućnosti koristiti tahografski uređaj u vozilu zbog toga što je udaljen od vozila, vremenska razdoblja iz stavka 3, druga alineja pod (b), (c) i (d) ovoga članka mora:

(a) ako je vozilo opremljeno tahografskim uređajem sukladno Pravitku II ovoga pravilnika, vozač mora unijeti potrebne podatke u tahografski listići ručno, automatskim bilježenjem ili na drugi način, čitljivo i bez prljanja tahografskih listića, ili

(b) ako je vozilo opremljeno tahografskim uređajem sukladno Pravitku III ovoga pravilnika, vozač mora unijeti podatke na karticu.

Ako se u vozilu opremljenom tahografskim uređajem sukladno Pravitku III ovoga pravilnika nalazi više od jednog vozača, svaki vozač dužan je karticu vozača umetnuti u ispravan utor tahografskog uređaja.

Ukoliko se u vozilu nalazi više od jednog vozača, vozači unose izmjene na tahografski listić, tako da se podaci iz Poglavlja II, točaka 1. do 3. Pravitka II ovoga pravilnika zapišu na tahografski listić ili vozačku karticu vozača koji uistinu vozi.

(3) Vozači moraju:

a) pobrinuti se da vrijeme zapisano na tahografskom listiću bude sukladno službenom vremenu u državi u kojoj je vozilo registrirano,

b) koristiti prekidače koji omogućuju da sljedeća vremenska razdoblja zapisuju zasebice i različito:

a) pod oznakom ili : vrijeme vožnje;

b) pod oznakom ili : »Ostali poslovi« su aktivnosti koje su definirane kao radno vrijeme, uključujući i sve poslove za istog ili drugog poslodavca u ili izvan sektora prijevoza;

c) pod oznakom ili : »razdoblje raspoloživosti« je razdoblje koje se isključuje iz radnog vremena, a označava:

1. razdoblja tijekom kojih mobilni radnik ne mora ostati na svom radnom mjestu, ali mora biti na raspolaganju za sve pozive kako bi počeo ili nastavio voziti ili obavljati druge poslove, a koja ne uključuju razdoblja stanke i odmora. Razdoblja raspoloživosti uključuju posebno razdoblja tijekom kojih mobilni radnik prati vozilo koje se prevozi trajektom ili vlakom, te razdoblja

čekanja na graničnim prijelazima ili zbog zabrane prometovanja. Razdoblja i njihovo predviđeno trajanje moraju mobilnom radniku bit poznati unaprijed, odnosno, prije polaska ili neposredno prije stvarnog početka utvrđenog razdoblja ili pod općim uvjetima dogovorenim između socijalnih partnera,

2. za mobilne radnike koji voze u timu, vrijeme koje provedu sjedeći pored vozača ili na ležaju dok je vozilo u kretanju; druga razdoblja pripravnosti, su:

- 1) vrijeme čekanja, tj. razdoblje tijekom kojeg vozači moraju ostati na svom radnom mjestu samo kako bi mogli odgovoriti na poziv da započnu ili nastave vožnju ili obave neki drugi posao,
- 2) vrijeme provedeno na suvozačkom mjestu tijekom vožnje,
- 3) vrijeme provedeno spavajući u kabini tijekom vožnje;

d) pod oznakom ili : prekid rada i dnevni odmor.

(4) Druge države mogu dopustiti da se na tahografske listiće u vozilima registriranim na njihovom teritoriju zapišu pod oznakom sva razdoblja iz stavka 3. druge alineje ovoga članka, točaka b) i c) ovoga članka.

(5) Svaki član posade unosi sljedeće informacije na svoj tahografski listić. Vozač upisuje u tahografski uređaj sukladno Pravitku III. ovoga pravilnika oznake zemalja u kojima započinje i završava njegovo dnevno radno vrijeme.

Gore navedene podatkovne zapise aktivira vozač, a mogu biti u potpunosti ručni ili automatski ukoliko je tahografski uređaj povezan sa satelitskim sustavom nadzora;

- (a) na početku uporabe tahografskog listića – svoje prezime i ime;
- (b) nadnevak i mjesto početka te nadnevak i mjesto završetka uporabe listića;
- (c) registracijsku oznaku vozila koje mu je dodijeljeno na početku prve vožnje zapisane na tahografskom listiću te, u slučaju promjene vozila, tijekom uporabe listića;
- (d) stanje brojača kilometara:
  - 1) na početku prve vožnje zapisane na tahografskom listiću,
  - 2) na kraju zadnje vožnje zapisane na tahografskom listiću,
  - 3) u slučaju promjene vozila tijekom radnoga dana (stanje brojača u vozilu koje napušta i stanje u vozilu koje mu je dodijeljeno);
- (e) vrijeme svake promjene vozila.

(6) Tahografski uređaj naveden u Privitku II. ovoga pravilnika mora biti izrađen tako da je ovlaštenom inspektorcu cestovnog prometa i policijskom službeniku omogućeno, ako je potrebno, po otvaranju tahografskog uređaja, pročitati zapise koji se odnose na proteklo vrijeme od devet sati prije kontrole, a da tahografski listić trajno ne deformira, ošteti ili uprlja.

Tahografski uređaj mora biti izrađen tako da je bez otvaranja kućišta moguće provjeriti nalaze li se u njemu tahografski listići.

(7) (a) Ukoliko vozač upravlja vozilom opremljenim tahografskim uređajem sukladno Privitku II. ovoga pravilnika, vozač mora predložiti inspektorcu cestovnog prometa ili policijskom službeniku sve ono što od njega traži:

1) tahografske listiće za tekući tjedan i tahografski listić za posljednji dan svoje vožnje tijekom prethodnog tjedna,

2) vozačku karticu ukoliko je nositelj iste, i

3) ispisane tahografskog uređaja opisane u Privitku III ovoga pravilnika koji se odnose na razdoblja navedena u stavku 3. drugoj alineji točkama a), b), c) i d) ovoga članka ukoliko je upravljao vozilom opremljenim takvim tahografskim uređajem u razdoblju iz prve alineje ovoga stavka. Vremenska razdoblja spomenuta pod 1) i 3) obuhvaćat će tekući dan i prethodnih 28 dana.

(b) Ukoliko vozač upravlja vozilom opremljenim tahografskim uređajem sukladno Privitku III. ovoga pravilnika, vozač mora biti u mogućnosti predložiti, kada god inspektor cestovnog prometa i policijski službenik zatraži:

1) svoju vozačku karticu,

2) sve ručno izvršene zabilješke i ispisane izvršene u tekućem tjednu i u prethodnih 15 dana,

3) tahografski listić koji odgovara istom razdoblju koje se spominje u prethodnom podstavku, tijekom kojega je upravljao vozilom opremljenim uređajem za bilježenje sukladno Privitku II ovoga pravilnika. Vremenska razdoblja spomenuta pod 2) obuhvaćat će tekući dan i prethodnih 28 dana.

(c) Inspektor cestovnog prometa i policijski službenik može provjeriti usklađenost tahografskih listića, prikazanih ili ispisanih podataka koje je zabilježio tahografski uređaj ili kartice vozača ili, u nedostatku prethodnoga, pregledom svih drugih pomoćnih dokumenata koji opravdavaju nepoštivanje odredaba kao što su one članka 13., stavaka 2. i 3. ovoga privitka.

(8) Zabranjeno je krivotvoriti, zatajiti ili uništiti podatke zabilježene na tahografskom listiću, spremjenom u tahografskom uređaju ili na vozačkoj kartici, ili ispisima tahografskog uređaja kako

je opisano u Pravitku III. ovoga pravilnika. Isto vrijedi za svako rukovanje tahografskim uređajem, tahografskim listićem ili vozačkom karticom koje može imati za posljedicu krivotvorenje, zatajivanje ili uništenje podataka i/ili tiskane informacije. Nikakav uređaj koji bi se mogao koristiti za takvu namjenu ne smije biti na vozilu.

Članak 13.

(1) U slučaju kvara ili nepravilnosti u radu tahografskog uređaja poslodavac ga, čim mu to dopuste okolnosti, daje na popravak ovlaštenoj radionici.

Ukoliko se vozilo ne može vratiti u bazu u roku od tjedan dana od dana nastanka kvara ili otkrića nepravilnosti u radu, popravak se obavlja na putu.

Inspekcija cestovnog prometa ili policijskih službenika može zabraniti korištenje vozila u slučajevima da kvar ili nepravilnost u radu nisu otklonjeni.

(2) Kada je tahografski uređaj neupotrebljiv ili neispravan, vozači upisuju na tahografski listić ili ispise zapisa ili na privremeni tahografski listić koji se prilaže ispisu zapisa ili vozačkoj kartici, na koji upisuje podatke koji mu omogućavaju identifikaciju (broj vozačke kartice i/ili ime i/ili broj vozačke dozvole), uključujući njegov potpis, sve podatke za različita razdoblja koja više nisu zabilježena ili ispravno zabilježena u tahografskom uređaju.

Ukoliko je vozačka kartica oštećena, neispravna ili izgubljena ili ukradena, vozač na kraju putovanja ispisuje podatke koji se odnose na razdoblja zabilježena tahografskim uređajem i označava na takvom dokumentu pojedinosti koje omogućavaju njegovu identifikaciju (broj vozačke kartice i/ili ime i/ili broj vozačke dozvole), uključujući njegov potpis.

(3) Ukoliko je vozačka kartica oštećena ili ukoliko ne radi ispravno, vozač istu vraća nadležnom tijelu za izdavanje kartica. Krađa vozačke kartice podliježe davanju službene izjave nadležnim vlastima države u kojoj je došlo do krađe.

Gubitak vozačke kartice prijavljuje se službenom izjavom nadležnom tijelu za izdavanje kartica ili nadležnim vlastima države koja je istu izdala i nadležnim vlastima države stalnog prebivališta ukoliko se one razlikuju.

Vozač može nastaviti voziti bez vozačke kartice u razdoblju od najviše 15 kalendarskih dana ili duže ukoliko je to potrebno da bi se vozilo vratilo u svoje poslovne prostore, pod uvjetom da može dokazati nemogućnost predočavanja ili korištenja kartice tijekom navedenog razdoblja.

Ukoliko su vlasti države u kojoj vozač ima svoje stalno prebivalište različite od onih koje su izdale karticu i ukoliko se od potonjih traži obnavljanje, promjena ili zamjena vozačke kartice, one obavještavaju vlasti koje su izdale staru karticu o podrobnim razlozima njezinog obnavljanja, promjene ili zamjene.

ANALOGNI TAHOGRAF

PROPISI O IZRADI, ISPITIVANJU, UGRADNJI I NADZORU

I. OPĆA OBILJEŽJA I FUNKCIJE TAHOGRAFSKOG UREĐAJA

Tahografski uređaj mora zapisivati sljedeće:

1. duljinu prijeđenog puta vozila;
2. brzinu vozila;
3. trajanje upravljanja vozilom;
4. trajanje drugih vrsta rada i pripravnosti;
5. trajanje prekida rada i dnevnog odmora;
6. otvaranje kućišta u koje je umetnut tahografski listić;
7. Za tahografske uređaje (elektroničke) koji rade na principu signala koji se prenosi elektroničkim putem od senzora puta i brzine, svaki prekid napajanja uređaja od 100 milisekundi (osim rasvjete), te napajanja senzora puta i brzine te svaki prekid signalne veze sa sensorom puta i brzine.

U vozilima, kojima se koriste dva vozača, uređaj mora na dva različita lista istodobno i odvojeno zapisivati podatke za razdoblja navedena pod točkama 3., 4. i 5.

II. IZRADBENI ZAHTJEVI ZA TAHOGRAFSKI UREĐAJ

(a) Opći zahtjevi

1. Tahografski uređaj uključuje sljedeće instrumente:

1.1. Pokazne dijelove uređaja koji pokazuju:

- duljinu prijeđenoga puta vozila (brojač kilometara),
- brzinu (brzinomjer),
- vrijeme (sat).

1.2. Zapisne dijelove uređaja koji obuhvaćaju:

- zapisne dijelove koji zapisuju duljinu prijeđenoga puta vozila,
- zapisne dijelove koji zapisuju brzine.

1.3. Način označavanja otvaranja tahografskog uređaja koji na tahografskom listiću pokazuje pojedinačno:

- svako otvaranje tahografskog uređaja s listićima;

- za tahografski (elektronički) uređaj kako je definiran u točki 7. Poglavlja I ovoga priloga, svaki prekid napajanja uređaja dulji od 100 mili sekundi (osim rasvjete), najkasnije pri ponovnom uključivanju napajanja;
- za tahografski (elektronički) uređaj kako je definirano u točki 7. Poglavlja I ovoga priloga, svaki prekid napajanja senzora udaljenosti i brzine dulji od 100 milisekundi, te svaki prekid signalne veze sa senzorom udaljenosti i brzine.

2. Moguća prisutnost dodanih mehanizama u tahografskom uređaju, koji nisu navedeni u gornjem popisu, ne smije ometati ispravan rad propisanih instrumenata ili njihovo očitavanje. Za tipsko odobrenje tahografskog uređaja treba predati zajedno s takvim dodanim mehanizmima.

3. Materijali

- 3.1. Svi sastavni dijelovi tahografskog uređaja moraju biti načinjeni od dovoljno stabilnih i mehanički otpornih materijala stabilnih elektromagnetskih obilježja i moraju biti tipno odobreni.

4. Mjerenje prijeđene udaljenosti

Prijeđene udaljenosti mogu se mjeriti i zapisivati:

- pri kretanju vozila unaprijed i unatrag, ili
- samo pri kretanju vozila unaprijed.

Nijedan zapis o kretanju unatrag ne smije ni u kojem slučaju utjecati na jasnoću i točnost ostalih zapisa.

5. Mjerenje brzine

- 5.1. Brzina će se mjeriti u rasponu navedenom u tipnom odobrenju.

- 5.2. Vlastita frekvencija i prigušenje mjernog uređaja moraju biti takvi da instrumenti koji pokazuju i zapisuju brzinu mogu, unutar mjernog područja, slijediti promjenu brzine od 2 m/s^2 , ne prelazeći granice najvećih dopuštenih pogrešaka.

6. Mjerenje vremena (sat)

- 6.1. Komanda mehanizma za podešavanje sata mora biti smještena unutar kućišta s tahografskim listićem; svako otvaranje tog kućišta mora se automatski zabilježiti na tahografskom listiću.

- 6.2. Ako mehanizmom koji pomiče tahografski listić upravlja sat, taj sat mora nakon što se do kraja navije, ispravno raditi najmanje 10% dulje nego što traje zapisivanje, što ovisi o najvećoj količini tahografskih listića u tahografskom uređaju.

7. Osvjetljenje i zaštita

7.1. Pokazni dijelovi tahografskog uređaja moraju biti opremljeni odgovarajućim osvjetljenjem koje ne zasljepljuje.

7.2. U normalnim uvjetima svi unutarnji dijelovi uređaja moraju biti zaštićeni od vlage i prašine. Osim toga, mora ih se zaštititi od dodira kućištima koja imaju propisana mjesta za pečaćenje.

(b) Pokazni dijelovi

1. Pokazivač duljine prijeđenoga puta (brojač kilometara)

1.1. Vrijednost najmanjeg mjernog stupnjevanja na ljestvici instrumenta koji pokazuje prijeđenu udaljenost mora biti 0,1 kilometar. Brojke koje označuju svakih 100 metara prijeđenoga puta moraju se jasno razlikovati od onih koje predstavljaju cijele kilometre.

1.2. Brojke na brojaču kilometara moraju biti jasno čitljive i biti visoke najmanje 4 mm.

1.3. Brojač kilometara mora omogućiti prikaz od najmanje 99 999,9 kilometara.

2. Pokazivač brzine (brzinomjer)

2.1. Unutar mjernog područja, ljestvica brzine mora imati linearnu podjelu od 1, 2, 5 ili 10 kilometara na sat. Vrijednost stupnjevanja brzine (razmak između dvije uzastopne oznake) ne smije prelaziti vrijednost 10% najveće vrijednosti brzine koju ljestvica pokazuje.

2.2. Nije potrebno brojčano označivanje izvan mjernog područja.

2.3. Duljina svakog razmaka na ljestvici koji predstavljaju promjenu brzine od 10 kilometara na sat ne smije biti manja od 10 milimetara.

2.4. Na pokazivaču s kazaljkom, udaljenost između kazaljke i ljestvice ne smije biti veća od tri milimetra.

3. Pokazivač vremena (sat)

Pokazivač vremena mora biti vidljiv izvana, a očitavanje mora biti pouzdano, lako i nedvojbeno.

(c) Zapisni dijelovi

1. Opći zahtjevi

1.1. Svaki tahografski uređaj, bez obzira na oblik tahografskog listića (vrpca ili disk), mora imati oznaku koja omogućava pravilno ulaganje tahografskog listića, tako da vrijeme označeno na tahografskom listiću odgovara vremenu koje pokazuje sat.

1.2. Mehanizam koji pomiče tahografski listić mora omogućiti da se listić pomiče bez praznog hoda te da se može u svako vrijeme umetnuti i izvaditi.

- 1.3. Kod tahografskih listića u obliku diska mehanizmom za pomicanje mora upravljati satni mehanizam. U tom slučaju, okretanje tahografskog listića mora biti neprekidno i jednolično s brzinom ne manjom od 7 milimetara na sat, mjereno na unutarnjem rubu plohe za zapisivanje brzine vozila. Kod tahografskih listića u obliku vrpce, čiji mehanizam za pomicanje kontrolira satni mehanizam, brzina pravocrtnog pomicanja mora biti najmanje 10 milimetara na sat.
- 1.4. Duljina prijeđenog puta vozila, brzina vozila i svako otvaranje kućišta s tahografskim listićem ili listovima moraju se zapisivati automatski.

2. Zapisivanje duljine prijeđenog puta

- 2.1. Svaki kilometar prijeđenog puta mora biti prikazan na odgovarajućoj koordinati zapisom duljine od najmanje 1 mm.
- 2.2. Čak i pri brzinama koje dosežu gornju granicu mjernog područja, zapis duljine prijeđenog puta mora biti jasno čitljiv.

3. Zapisivanje brzine

- 3.1. Bez obzira na oblik tahografskog listića, pisaljka za brzinu mora biti vođena pravocrtno i okomito na smjer pomicanja listića. Međutim, kretanje može biti i kružno ako su zadovoljeni sljedeći uvjeti:
  - trag crtanja pisaljke mora biti okomit na srednji opseg kruga (kod tahografskog listića u obliku diska) ili okomit na uzdužnu os plohe predviđene za zapisivanje linearne brzine (kod tahografskog listića u obliku vrpce),
  - odnos između polumjera zakrivljenosti traga nacrtanog pisaljkom prema širini polja predviđenog za zapisivanje linearne brzine ne smije biti manji od 2,4: 1, neovisno o obliku tahografskog listića,
  - oznake na vremenskoj ljestvici moraju na zapisnoj plohi presijecati krivulju istoga polumjera kao što ga ima trag koji crta pisaljka, a razmak između oznaka na vremenskoj ljestvici mora prikazivati vremenski odsječak koji nije dulji od jednog sata.

Svaka promjena brzine od 10 kilometara na sat mora biti prikazana na odgovarajućoj koordinati zapisom duljine od najmanje 1,5 milimetra.

4. Zapisivanje vremena

- 4.1. Tahografski uređaj mora biti konstruiran tako da se vrijeme vožnje uvijek bilježi automatski te da je moguće kad je potrebno pomoću prekidača zasebno bilježiti ostala vremenska razdoblja.

- 4.2. Na temelju značajki zapisanih tragova, njihovih relativnih položaja i, ako je potrebno, oznaka navedenih u članku 3. Privitka I. ovoga pravilnika, mora nedvojbeno biti jasna razlika između različitih razdoblja. Različita razdoblja trebaju se na zapisu razlikovati različitim debljinama relevantnih tragova ili bilo kojim drugim oblikom koji osigurava jednaku mogućnost očitavanja i tumačenja zapisa.
- 4.3. Ako je posada vozila sastavljena od više od jednog vozača, zapisi iz točke 4.1. Poglavlja II ovoga privitka, moraju biti na dva odvojena tahografska listića, pri čemu se svakom vozaču dodjeljuje jedan. U tom slučaju pomicanjem odvojenih tahografskih listića mora upravljati jedan mehanizam ili sinkronizirani odvojeni mehanizmi.

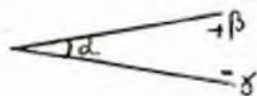
(d) Mehanizam za zatvaranje

1. Kućište u koje je uložen tahografski listić ili listići i u kojem se nalazi mehanizam za podešavanje sata mora biti opremljeno sigurnosnom napravom protiv otvaranja.
2. Svako otvaranje kućišta u koje je uložen tahografski listić ili listići i u kojem se nalazi mehanizam za podešavanje sata automatski se zapisuje na tahografskom listiću odnosno tahografskim listićima.

(e) Oznake

1. Na prednjoj strani tahografskog uređaja moraju biti sljedeće oznake:
  - mjerna jedinica prijeđenog puta s kraticom »km« neposredno do brojača kilometara,
  - blizu ljestvice brzine, oznaka »km/h«
  - mjerno područje brzinomjera u obliku » V_{min} ...km/h, V_{max} ...km/h«, ako to nije označeno na tipnoj pločici uređaja. Ti zahtjevi ne vrijede za tahografe odobrene prije 10. kolovoza 1970. godine.
2. Tipna pločica mora biti ugrađena u uređaj i imati sljedeće oznake, vidljive na uređaju nakon ugradnje:
  - naziv i adresu proizvođača tahografskog uređaja,
  - tvornički broj i godinu proizvodnje,
  - oznaku tipnog odobrenja za tip tahografskog uređaja,
  - stalnicu »k« uređaja u obliku » $k=...$ okr/km« ili » $k=...$ imp/km«,
  - moguće je i mjerno područje brzinomjera u obliku propisanom u točki 1.,

- ako je tahograf osjetljiv na nagib tako da to utječe na prekoračenje dopuštenih granica pogrešaka tahografskog uređaja, dopušteni kut u obliku:

pri čemu je α kut koji zatvara prednja ploča tahografa s vodoravnom ravninom i u kojem je položaju tahografski uređaj tipski ispitan, a kutovi β i γ prikazuju najveći dopušteni otklon prema gore odnosno prema dolje od kuta α .

(f) Najveće dopuštene pogreške tahografskog uređaja (pokazni i zapisni dijelovi uređaja)

1. Na ispitnom mjestu prije ugradnje:

a) za duljinu prijeđenoga puta:

$\pm 1\%$ više ili manje od stvarne duljine, uz uvjet da mjerena udaljenost nije manja od 1 km;

b) za brzinu:

± 3 km/h više ili manje od stvarne brzine;

c) za vrijeme:

$\pm\pm$ dvije min na dan, a najviše 10 minuta nakon 7 dana, ako hod sata bez navijanja nije kraći od sedam dana.

2. Kod ugradnje:

a) za duljinu prijeđenoga puta:

$\pm\pm 2\%$ više ili manje od stvarne duljine, uz uvjet da mjerena udaljenost nije manja od 1 km;

b) za brzinu:

± 4 km/h više ili manje od stvarne brzine;

c) za vrijeme:

$\pm\pm$ dvije minute na dan, ili

$\pm\pm 10$ minuta na 7 dana.

3. Tijekom uporabe:

a) za duljinu prijeđenoga puta:

$\pm\pm 4\%$ više ili manje od stvarne duljine, uz uvjet da mjerena udaljenost nije manja od 1 km;

b) za brzinu:

$\pm\pm 6$ km/h više ili manje od stvarne brzine;

c) za vrijeme:

$\pm\pm$ dvije minute na dan, ili

$\pm\pm 10$ minuta na 7 dana.

4. Najveće dopuštene pogreške propisane u prethodnim točkama 1., 2. i 3. vrijede za temperature od 0°C do 40°C, mjereno neposredno na t ahografu.

5. Mjerenje najvećih dopuštenih pogrešaka propisanih u prethodnim točkama 2. i 3. izvodi se u uvjetima propisanim u Poglavlju V. ovoga privitka.

III. TAHOGRAFSKI LISTIĆI

(a) Opći zahtjevi

1. Tahografski listići moraju biti izrađeni na način da ne ometaju normalan rad tahografskog uređaja te da zapisi budu neizbrisivi, čitljivi i prepoznatljivi. Dimenzije tahografskih listića i nijedan zapis ne smiju se promijeniti tijekom rada u normalnim uvjetima vlage i temperature. Osim toga, mora biti moguće na tahografske listiće zapisati podatke iz članka 12. stavka 5. Privitka I ovoga pravilnika, a da ih se ne ošteti i ne umanji njihova čitljivost.

U normalnim uvjetima skladištenja zapisi moraju ostati jasno čitljivi najmanje dvije godine.

2. Trajanje zapisivanja na tahografskim listićima, bez obzira na njihov oblik, mora biti 24 sata. Ako je međusobno povezano nekoliko diskova, radi povećanja mogućnosti neprekidnog zapisivanja, koje se očekuje bez zapovijedi poslodavca, spojevi pojedinih diskova moraju biti izvedeni tako da zapisi na prijelaznim mjestima ne pokazuju ni prekid ni preklapanje.

(b) Plohe za zapisivanje i njihove ljestvice

1. Tahografski listići moraju imati sljedeće plohe za zapisivanje:

- plohu predviđenu isključivo za zapisivanje podataka koji se odnose na brzinu,
- plohu predviđenu isključivo za zapisivanje podataka koji se odnose na duljinu prijeđenoga puta vozila,
- jednu ili više ploha za zapisivanje podataka koji se odnose na vrijeme upravljanja vozilom, druge vrste rada i pripravnosti te prekida rada i dnevnog odmora.

2. Ploha za zapisivanje brzine mora biti u razmjerima od 20 kilometara na sat ili manje. Svaka razdjelna crta mora biti obilježena brojkom odgovarajuće brzine. Kratica »km/h«

mora se nalaziti najmanje na jednom mjestu zapisne plohe. Posljednja razdjelna crta mora se slagati s gornjom granicom zapisnog mjernoga područja.

3. Ploha za zapisivanje duljine prijeđenoga puta mora biti tako razdijeljena da broj kilometara prijeđenoga puta bude lako čitljiv.
4. Ploha ili plohe za zapisivanje razdoblja iz točke 1. moraju biti označene tako da se mogu jasno razlikovati različita razdoblja.

(c) Podaci koji moraju biti tiskani na tahografskim listićima

Na svakom tahografskom listiću moraju biti tiskani ovi podaci:

- naziv i adresa ili zaštitni znak proizvođača,
- oznaka tipskog odobrenja uzorka tahografskog listića,
- oznaka tipskog odobrenja tipa ili tipova nadzornog uređaja u kojima se tahografski listić može uporabljavati,
- gornja granica mjernoga područja brzine izražena u km/h.

Kako bi udovoljio minimalnim dodanim zahtjevima, na svakom tahografskom listiću mora biti tiskana vremenska ljestvica koja je tako podijeljena da omogućuje izravno očitavanje vremena svakih 15 minuta te da se vremenski odsječci od 5 minuta mogu bez teškoće odrediti.

(d) Slobodna ploha za rukom zapisane dodatke

Tahografski listić mora imati slobodnu plohu na kojoj vozač može zapisati najmanje sljedeće podatke:

- prezime i ime vozača,
- nadnevak i mjesto gdje je počela uporaba listića, te nadnevak i mjesto gdje je završena njegova uporaba,
- registracijska oznaka ili oznake jednog ili više vozila koja su vozaču dodijeljena tijekom uporabe tahografskog listića,
- stanje brojača kilometara vozila koje je vozaču dodijeljeno tijekom uporabe tahografskog listića,
- vrijeme svake promjene vozila.

IV. UGRADNJA TAHOGRAFSKOG UREĐAJA

1. Tahografski uređaj se mora u vozilo ugraditi tako da vozač može sa svoga sjedala jasno vidjeti brzinomjer, brojač kilometara i sat, a svi dijelovi tih instrumenata, uključujući i prijenosne elemente, moraju istodobno biti zaštićeni od nenamjernih oštećenja.

2. Konstanta tahografa »k« mora se moći prilagoditi konstanti vozila »w« s pomoću odgovarajuće naprave za prilagodbu.

Vozila koja imaju dvije ili više prijenosnih odnosa osovina, moraju biti opremljena preklopnom napravom s pomoću koje se različiti prijenosni odnosi automatski dovode u odnos za koji je učinjena prilagodba tahografa vozilu.

3. Nakon obavljenog ispitivanja vozila kod ugradnje u vozilo se pokraj tahografa ili na njega na vidljivu mjestu stavlja propisana naljepnica sa značajkama bitnim za uporabu tahografa. Poslije svakog ispitivanja tahografskog uređaja u ovlaštenoj radionici koje zahtijeva izmjenu u samoj ugradnji, potrebno je pričvrstiti novu naljepnicu sa značajkama bitnim za uporabu tahografa na mjesto prethodne i zaštititi je zaštitnom folijom.

Na naljepnici moraju biti najmanje ovi podaci:

- naziv i adresa ili oznaka ovlaštene radionice,
- stalnica »w« vozila u obliku »w=...okr/km« ili »w=...imp/km«,
- djelatni opseg pogonskog kotača u obliku »1=...mm«,
- nadnevice kad su utvrđeni stalnica »w« vozila i djelatni opseg pogonskog kotača.

4. Plombiranje

Ovi dijelovi moraju biti plombirani:

- a) naljepnica sa značajkama bitnim za uporabu tahografskog uređaja, osim ukoliko je pričvršćena tako da se ne može ukloniti, a da se značajke na njoj ne unište;
- b) završeci spojeva između tahografskog uređaja i vozila;
- c) naprava za prilagodbu i spojno mjesto gdje je ona uključena u spojni vod;
- d) preklopna naprava vozila s dva ili više prijenosnih odnosa osovina;
- e) spojevi naprave za prilagodbu i preklopne naprave s drugim dijelovima tahografskog uređaja;
- f) kućišta propisana u Poglavlju II. točki (a) pod točki 7.2. ovoga privitka.

U posebnim slučajevima na tahografskom uređaju mogu biti zapečaćeni i drugi dijelovi, sukladno certifikatu o tipnom odobrenju, a na certifikatu se moraju navesti položaji tih pečata. Samo pečati navedeni pod točkama (b), (c) i (e) mogu se ukloniti u žurnim slučajevima; za svaki slučaj uklanjanja mora se pripremiti pismena izjava o razlozima za takav postupak koja se predaje mjerodavnom tijelu.

5. Kablovi koji povezuju tahografski uređaj s prijenosnikom moraju biti zaštićeni neprekinutim plastificiranim čeličnim štitnikom zaštićenim od rđe, osim ako je ista razina zaštite od manipulacije osigurana drugim sredstvom (npr. elektroničkim praćenjem) kojim je moguće otkriti

prisutnost bilo kojeg sredstva nepotrebnog za ispravan rad uređaja za bilježenje, te čija je svrha spriječiti pravilan rad uređaja za bilježenje kratkim spojem ili prekidom ili izmjenom elektroničkih podataka sa senzora brzine i udaljenosti. Zapečaćen spoj smatra se neprekidnim.

Ranije spomenuto elektroničko praćenje može se zamijeniti elektroničkim nadzorom kojim se osigurava da uređaj može zabilježiti svako kretanje vozila, neovisno o signalu senzora brzine i udaljenosti.

Za potrebe provedbe ove točke, vozila M1 i N1 vozila koja su opremljena tahografom sukladno ovome pravilniku, a koja nisu projektirana za instaliranje kabla između senzora brzine i udaljenosti te uređaja za bilježenje instalira se adapter što bliže senzoru brzine i udaljenosti.

V. PROVJERE I ISPITIVANJA

1. Ispitivanje novih i popravljenih tahografskih uređaja

Svaki tahografski uređaj, nov ili popravljen, dobiva potvrdu o ispitivanju o ispravnom radu i točnosti očitavanja i zapisa.

Početnu provjeru i ispitivanje koja se sastoji od kontrole novog ili popravljenog uređaja i izdavanje potvrde o ispravnosti i njegovoj usklađenosti s odobrenim prototipom ovlašćuje proizvođač ili njihov ovlašteni predstavnik radionice.

2. Ugradnja

Kod ugradnje tahografskog uređaja u vozilo, tahografski uređaj i sama ugradnja moraju biti sukladne odredbama koje se odnose na granice najvećih dopuštenih pogrešaka iz Poglavlja II. stavka (f) točke 2. ovoga privitka.

Ispitivanja provode ovlaštene radionice na vlastitu odgovornost.

3. Redovita ispitivanja

(a) Redovita ispitivanja tahografa ugrađenih u vozilo obavljaju se najmanje svake dvije godine.

Ta ispitivanja uključuju sljedeće provjere:

- radi li uređaj ispravno,
- ima li uređaj oznaku odobrenja tipa,
- je li pričvršćena naljepnica sa značajkama bitnim za uporabu tahografskog uređaja,
- jesu li pečati na uređaju i drugim ugrađenim dijelovima netaknuti,
- koliki je stvarni opseg pogonskog kotača.

(b) Ispitivanje u svrhu usklađivanja s odredbom Poglavlja II. stavka (f) točke 3. ovoga privitka o granicama najvećih dopuštenih pogrešaka obavlja se najmanje svake dvije

godina, pri čemu se mora zamijeniti naljepnica sa značajkama bitnim za uporabu tahografskog uređaja.

4. Mjerenje pogrešaka

Mjerenje pogrešaka kod ugradnje i tijekom uporabe obavlja se pod normalnim uvjetima ispitivanja, a to su:

- nenatovareno vozilo u stanju spremnom za vožnju,
- tlak u gumama prema uputi proizvođača,
- istrošenost guma unutar propisanih dopuštenih granica,
- kretanje vozila: vozilo se mora kretati snagom vlastitog motora, pravocrtno na ravnoj površini brzinom od 50 ± 5 km/h; ako takav postupak ima odgovarajuću točnost, mjerenje se može obaviti i na odgovarajućem ispitnom mjestu.